

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 12. april 2012
Sagsnr.: 99

- ./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat til rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26.-27. april 2012.

Med venlig hilsen

Camilla Axelsen

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26.-27. april 2012

1. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik

- *Orienterende debat*

KOM (2011) 625

Side 2

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik

- *Orienterende debat*

KOM (2011) 425

Side 15

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter

- *Tidlig forelæggelse*

KOM (2011) 416

Side 25

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på bevarelse af fiskebestande

- *Tidlig forelæggelse*

KOM (2011) 888

Side 31

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 26.-27. april 2012

1. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik

KOM (2011) 625

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2011. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen fremlagde den 12. oktober 2011 sit forslag til en forordning om direkte støtte til landbrugere for perioden 2014-2020. Forordningen skal afløse Rådets forordning (EF) nr. 73/2009. Den væsentligste nyskabelse er et øget fokus på miljø- og klimaaspekter ("grønning"), hvor udbetaling af en del af den direkte støtte forudsætter overholdelse af EU-fastsatte landbrugsmetoder. Forslaget indebærer endvidere, at en del af den direkte landbrugsstøtte anvendes til særlige ordninger som støtte til områder med naturlige begrænsninger, støtte til mindre landbrugere, støtte til nyetablerede unge landbrugere samt muligheder for at anvende målrettede koblede støtteordninger. Endelig indeholder forslaget finansielle nationale lofter for direkte landbrugsstøtte, bestemmelser om delvis udligning af den direkte støtte mellem medlemsstater og overgang til ens støtte pr. hektar inden for medlemsstater/regioner, mulighed for fleksibilitet mellem den direkte støtte (søjle I) og landdistriktsudvikling (søjle II), udbetalingslofter for større bedrifter samt bestemmelser om, at støtte kun kan gives til aktive landbrugere.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 625 af 12. oktober 2011 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af regler for direkte betalinger til landbrugere under støtteordninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik. Forslaget er modtaget i en dansk sprogudgave den 20. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. og 27. april 2012 med henblik på drøftelse af supplerende betalinger til landbrugere i områder med naturlige begrænsninger, koblet støtte, aktive landmænd, små landmænd, unge landmænd, intern omfordeling samt capping.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget om direkte støtte følger linjerne fra Kommissionens meddelelse KOM (2010) 672 af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtter den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne.

Finansielle forhold

Reformen af den fælles landbrugspolitik skal ses i sammenhæng med den igangværende forhandling om EU's flerårige finansielle ramme for 2014 til 2020. Overordnet set fastholdes strukturen af den fælles landbrugspolitik, således at den direkte landbrugsstøtte samt de forskellige markedsinstrumenter hører under den første søjle (søjle I), mens landdistriktspolitikken hører under den anden søjle (søjle II).

Kommissionens forslag til direkte støtte fastsætter fremtidige nationale lofter for den direkte støtte i de enkelte medlemsstater samt de finansielle principper for fordelingen af den fremtidige direkte støtte. Danmarks nationale loft for direkte støtte i søjle I foreslås fastsat til ca. 943 mio. € (ca. 7,0 mia. kr.) i 2014, hvor den i dag udgør ca. 964 mio. € (fratrasket modulation til søjle II). Fra 2017 og frem udgør loftet 909 mio. € (ca. 6,8 mia. kr.).

Kommissionen foreslår en gradvis udjævning af den direkte støtte blandt landbrugerne i en region eller en medlemsstat, således at der opnås en ensartet støtte pr. hektar inden for regionen /medlemsstaten senest i 2019.

Endvidere skal der i perioden 2014-2017 ske en delvis udjævning af den direkte støtte blandt medlemsstaterne, således at der fra medlemsstater, der har direkte støtteudbetalinger over EU-gennemsnittet pr. hektar, overføres en andel af deres nationale loft for direkte støtte til medlemsstater, som har en gennemsnitlig støtte pr. hektar, der ligger under 90 % af EU-gennemsnittet.

Der foreslås en vis fleksibilitet mellem søjlerne, således at en række medlemsstater én gang for alle i 2013 kan vælge at overføre op til 10 % af deres nationale loft fra direkte støtte (søjle I) til landdistriktspolitikken (søjle II) med krav om national medfinansiering. Denne overførsel påvirker ikke de private investorers egenfinansiering i forbindelse med projekter under søjle II. Visse medlemsstater (med en direkte støtte p.t. under 90 % af gennemsnittet) vil kunne vælge at overføre op til 5 % af deres midler fra søjle II til I.

Kommissionen foreslår endvidere etablering af en ny grundbetalingsordning, hvor landbrugerne kan modtage direkte støtte, såfremt de er i besiddelse af støtteberettigede arealer og betalingsrettigheder, ligesom de er underlagt krav om krydsoverensstemmelse. Budgettet til denne grundordning udgør op til ca. 50-70 % af det nationale loft. De eksisterende betalingsrettigheder, som blev fordelt med introduktionen af enkeltbetalingsordningen i 2005, skal afskaffes, og nye rettigheder skal uddeles i 2014.

Aktive landbrugere

Kommissionen foreslår, at støtteudbetalinger kun kan ydes til aktive landbrugere. Dette indebærer

ifølge forslaget, at der ikke ydes direkte støtte, hvis den direkte støtte udgør mindre end 5 % af de samlede indtægter fra ikke-landbrugsaktiviteter, eller hvis landbrugsarealerne naturligt holdes i en stand, der gør dem egnet til græsning eller dyrkning, og landbrugerne ikke overholder nogle minimumsaktiviteter på arealerne, som fastsat af medlemsstaterne. Landbrugere, der modtager under 5.000 € i direkte støtte, er fritaget for disse bestemmelser.

Gradvis reduktion og nedsættelse af støtteudbetalinger

Det foreslås, at der gennemføres en gradvis reduktion og nedsættelse af de største direkte støtteudbetalinger til de enkelte bedrifter i form af støtteloft (capping). Før reduktionen beregnes foretages fradrag svarende til de 30 % af den direkte støtte, som udgør grønningen samt udgifter til løn i det foregående år. Resultatet af nedsættelserne stilles til rådighed for innovation under landdistriktsprogrammet (søjle II). Reduktion gennemføres efter følgende skala:

- 20 % reduktion af støtteudbetalinger mellem 150.000 – 200.000 €
- 40 % reduktion af støtteudbetalinger mellem 200.000 – 250.000 €
- 70 % reduktion af støtteudbetalinger mellem 250.000 – 300.000 €
- 100 % reduktion af støtteudbetalinger over 300.000 €

Betalinger for landbrugsmetoder, der er til gavn for klimaet og miljøet (grønning)

Kommissionen foreslår, at landbrugere, som er berettiget til grundbetalingen, skal overholde visse klima- og miljøvenlige dyrkningsmetoder. Der skal afsættes 30 % af det nationale loft til betaling af denne grønning. Økologiske landbrugere vil automatisk modtage denne supplerende betaling.

Der foreslås følgende obligatoriske dyrkningsmetoder:

- Afgrødediversificering. Landbrug over 3 hektar skal hvert år dyrke mindst 3 forskellige afgrøder. Ingen af disse 3 afgrøder må dække mindre end 5 % af arealet, og hovedafgrøden må ikke dække mere end 70 % af arealet.
- Permanente græsarealer. Landbrugere skal bevare de permanente græsarealer på deres bedrifter, som de angiver i deres støtteansøgning for 2014 i årene fremover.
- Miljømæssigt fokusområde. Landbrugere skal afsætte mindst 7 % af deres landbrugsareal undtagen permanent græsareal til miljømæssigt fokusområde, herunder brakarealer, landskabstræk og bræmmer mv.

Arealer med naturlige begrænsninger for landbrugsproduktion

Det foreslås, at medlemsstaterne kan etablere en frivillig støtteordning for arealer med naturlige begrænsninger for landbrugsproduktion. Den nye støtteordning omfatter arealer, som allerede under landdistriktspolitikken er udpeget som arealer med naturlige handicaps, de såkaldt ugunstigt stillede områder eller LFA-områder (Less Favored Areas). Der kan anvendes op til 5 % af det nationale loft til denne støtteordning. Støtten udbetales årligt som supplement til grundbetalingen til den enkelte landbruger.

Støtteordning for unge landbrugere

Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne skal etablere en obligatorisk støtteordning for unge førstegangsetablerede landbrugere under 40 år. Der kan anvendes op til 2 % af det nationale loft til denne støtteordning. Støtten udbetales årligt i en periode på højst 5 år som supplement til grundbetalingen.

gen. Supplementet kan udgøre op til 25 % af gennemsnitsværdien af den pågældende landbrugers betalingsrettigheder. I Danmark vil der højst kunne udbetales støtte til op til 60 hektar.

Koblede støtteordninger

Det foreslås, at medlemsstaterne kan vælge at afsætte op til 5 % og i visse tilfælde op til 10 % eller mere af det nationale loft til at etablere koblede støtteordninger inden for en række områder (kvæg, får, sukkerroer mv.). Den koblede støtte kan ydes til sektorer eller regioner i en medlemsstat, hvor særlige typer af landbrug eller landbrugsproduktioner har visse problemer, og som er vigtige af økonomisk og/eller sociale og/eller miljømæssige grunde.

Støtteordning for mindre landbrugere

Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne skal indføre en ny obligatorisk støtteordning for mindre landbrugere. Landbrugerne kan vælge at ansøge om at deltage i den nye ordning, såfremt de har fået tildelt betalingsrettigheder i 2014. Deltagerne i ordningen modtager en årlig betaling, som erstatter alle andre direkte betalinger. Der kan anvendes op til 10 % af det nationale loft til denne ordning. Den årlige betaling fastsættes mellem 500 og 1.000 €pr landbruger. Landbrugerne, der deltager i denne ordning, fritages for bestemmelserne om krydsoverensstemmelse og for de obligatoriske grønne dyrkningsmetoder.

Støtteordning for bomuld

Den eksisterende støtteordning vedrørende bomuld videreføres, således at landbrugere som producerer bomuld vil modtage en afgrødespecifik betaling pr. hektar støtteberettiget bomuldsareal. Denne støtteordning omfatter kun Bulgarien, Grækenland, Spanien og Portugal.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget er blevet henvist til behandling i Europa-Parlamentets Udvalg for Landbrug, der er ledende udvalg. Derudover er Udvalget for Udvikling, Udvalget for Budget, Udvalget for Budgetkontrol, Udvalget for Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer og Fødevarer samt Udvalget for Regionaludvikling blevet udpeget som rådgivende udvalg.

Konsekvenser

Forslaget om etablering af regler for direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitik har både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget og for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Kommissionen lægger op til, at der til den direkte støtte anvendes ca. 269 mia. € i faste 2011-priser (svarende til ca. 2.015 mia. kr.) over perioden 2014 til 2020. Danmark finansierer i indeværende periode ca. 2 % af EU's budget. Opretholdes denne andel, indebærer det, at Danmark vil skulle bidrage med ca. 5,4 mia. € (ca. 40 mia. kr.) over perioden 2014-2020.

I året 2020 vil der i faste 2011-priser skulle anvendes ca. 36,2 mia. € (ca. 271,5 mia. kr.) til direkte støtte i EU. Såfremt Danmark i 2020 finansierer 2 % af EU's budget, betyder det, at Danmark vil skulle bidrage til finansiering af EU's direkte støtte med ca. 724 mio. € (ca. 5,43 mia. kr.). Danmark vil i 2020 modtage ca. 758 mio. € (svarende til ca. 5,7 mia. kr.) i direkte støtte.

Den direkte støtte i EU vil med forslaget i budgetår 2013 udgøre 42,5 mia. € og fra 2018 og frem 43,5 mia. € i løbende priser. Det skal bemærkes, at de 10 medlemsstater optaget i 2004 er fuldt indfaset i budgetår 2014, mens Rumænien og Bulgarien er fuldt indfaset fra budgetår 2017. Mellem 2013 og 2014 sker der en reduktion på ca. 1,4 % i alle medlemsstaternes konvolutter for den direkte støtte. Den delvise udligning af den direkte støtte mellem medlemsstaterne vil indebære, at der i løbet af perioden 2014-2017 omfordeles ca. 750 mio. € mellem medlemsstaterne. For Danmark vil dette betyde en reduktion af Danmarks konvolut for den direkte støtte på 4,3 % svarende til ca. 310 mio. kr./år. Dertil kommer den generelle reduktion på 1,4 % svarende til ca. 101 mio. kr./år.

Kommissionen foreslår støtteloftet per bedrift for den direkte støtte (capping) og overførsel af de inddragne midler fra søjle I (direkte støtte) til søjle II (landdistriktspolitikken). Kommissionen estimerer, at dette i EU vil medføre et årligt provenu på ca. 186 mio. € til overførsel til søjle II. Kommissionen har anslået provenuet i Danmark til ca. 53.000 € (ca. 400.000 kr.) fra 2017.

Medlemsstaterne kan vælge at overføre op til 10 % af den direkte støtte fra søjle I til søjle II. Dette indebærer, at man i Danmark senest i 2013 kan vælge fra 2014-2020 årligt at overføre ca. 79 mio. € i faste 2011-priser eller ca. 590 mio. kr. til landdistrikterne. Beslutter Danmark at gøre brug af ordningen fører det i givet fald til en national medfinansiering af tilsvarende omfang, det vil sige ca. 590 mio. kr.

Forslaget forventes at indebære en betydelig administrativ omkostning, som ikke kan kvantificeres på nuværende tidspunkt. De øgede administrative omkostninger, herunder også til IT-udvikling, følger af forslaget til regler for grønning, definition af aktive landbrugere, opgørelse af capping, etablering af nye betalingsrettigheder og etablering af støtteordning for mindre landbrug m.v.

Forslaget vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser, dels som følge af de administrative byrder, dels som følge af den delvise udligning af den direkte støtte imellem medlemsstaterne, og som følge af kravet om udjævning af støtten inden for medlemsstaten. Udjævning af den direkte støtte i Danmark vil betyde, at der senest fra 2019 skal ydes en ensartet støtte pr. hektar. Dette vil medføre en omfordeling af ca. 20 % af den samlede direkte støtte i Danmark, som i dag ydes afkoblet, men fordelt som historisk betingede tillæg inden for sektorerne mælk, sukker, oksekød og kartoffelstivelse.

Gennemførelse af forslaget vil indebære, at en række bekendtgørelser skal ændres.

Forslaget vurderes at have positive miljømæssige konsekvenser. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at kvantificere de miljømæssige konsekvenser af forslaget, idet de nærmere modaliteter her udestår, ligesom en række specifikke krav først vil blive fastlagt efterfølgende i delegerede retsakter.

Fødevarerøkonomisk Institut vurderer, at den samlede sektorøkonomiske konsekvens af Kommissionens forslag, når det er fuldt indfaset, vil være et årligt tab for landbrugssektoren på 662 mio. kr., hvoraf de 410 mio. kr. opstår som følge af reduktionen af den direkte støtte og omfordelingen til andre medlemsstater, og yderligere ca. 250 mio. kr. som følge af greeningen. Hvad angår greening bygger beregningen på en antagelse om, at kravet om 7 % miljøfokusområder udgøres af brak. Det har ikke været muligt at kvantificere den økonomiske betydning af de øvrige krav. Den interne omforde-

ling af den direkte støtte beregnes ved at reducere den direkte støtte til kvægbruget med 726 mio. kr, mens plante- og svinebrug og andre brug ved en ensartet støttefordeling vil modtage yderligere henholdsvis 77, 176 og 61 mio. kr.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug) i forbindelse med møde den 5. oktober 2011.

Landbrug & Fødevarer bemærkede, at der ved udjævning af betalinger *mellem* medlemsstater skal tages hensyn til de forskelle, der er imellem omkostningsniveauer og øvrige rammebetingelser i de pågældende medlemsstater. Hvad angår *intern* udjævning af betalingsrettigheders værdi i medlemsstaterne, bør dette ikke ændres. Afkobling har fundet sted, og hvordan de enkelte medlemsstater vælger at disponere over midlerne, skal være op til dem selv.

Landbrug & Fødevarer fremhævede, at definitionen og brugen af begrebet aktive landmænd er unødvendig. Det nuværende regelgrundlag anses for tilstrækkeligt. Hvad angår capping, er forslaget uacceptabelt, og det forekommer meget uhensigtsmæssigt at belønne mindre effektive landbrug. Grønningselementet bør indføres under hensyntagen til om medlemsstaterne allerede har indført aktiviteter på disse områder. Her fremhæves blandt andet, at efterafgrøder og kvælstofnormer allerede indebærer væsentlige miljøforbedringer. Endelig blev det fremhævet, at muligheden for forsat at have en koblet præmie for handyr anses for særdeles vigtig i forhold til at undgå eksport og lang transport af kalve.

DI påpegede, at grønning ikke bør flytte fokus fra produktion, idet fødevarerforsyningen og adgangen til råvarer bør sikres.

Ved efterfølgende skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) er der indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer ønsker en fælles landbrugspolitik, der fremmer en fortsat konkurrencedygtig landbrugsproduktion og samtidig respekterer det europæiske samfunds forventninger om en bæredygtig landbrugsproduktion. Hvis dette skal lykkes, er det nødvendigt, at EU også fokuserer på den eksportorienterede kommercielle landbrugssektor (eksempelvis som den danske), som er ansvarlig for den største del af EU's landbrugsproduktion. Landbrug & Fødevarer føler ikke, at disse ønsker er blevet tilstrækkeligt opfyldt i Kommissionens reformforslag. I stedet er fokuset generelt vendt mod landbrugsproduktion i mindre skala til lokale markeder. Landbrug & Fødevarer finder det generelt positivt, at Kommissionen signalerer villighed til at fokusere på innovation og udvikling i landbrugssektoren med fokus på den biobaserede økonomi, at landbrugspolitikken bliver knyttet til Europa 2020 strategien, og at støtten knyttes til landbrugssektorens levering af goder til samfundet.

Udjævning mellem medlemsstater

Landbrug & Fødevarer er enige i, at fordelingen af støtten mellem medlemsstaterne skal revideres, primært til gavn for de nye medlemsstater, men det skal ske på en objektiv og konstruktiv måde, hvor bidrag via landdistriktpolitikken og øvrige strukturfondsmidler også inddrages. Landbrug & Fødevarers foreløbige beregninger viser, at Danmark vil få reduceret det nationale loft for de direkte betalinger med 5-6 % i den kommende reformperiode. Danmark vil derfor sammen med Belgien, Nederlan-

dene og Italien være blandt de medlemsstater, der bidrager mest til udjævningen mellem medlemsstaterne. Omvendt vil en række velstående medlemsstater med en relativt begrænset landbrugsproduktion, som eksempelvis Sverige og Storbritannien, forholdsmæssigt blive stillet bedre som følge af Kommissionens forslag. Med andre ord så rammer forslaget medlemsstater med en stor landbrugsproduktion, der for Danmarks vedkommende især er animalsk baseret.

Kommissionens forslag til fordeling sigter på, at der på lang sigt skal være en ensartet betaling per hektar i hele EU. Landbrug & Fødevarer er ikke enig i, at arealfordelingen bør være den eneste variabel i forbindelse med en udjævning, og der også bør tages andre objektive faktorer i betragtning. Det bør som udgangspunkt dels være forskelle i omkostningsniveau mellem forskellige medlemsstater, dels størrelsen af landbrugsproduktionen i den enkelte medlemsstat – og dermed ikke mindst den animalske produktion. Ud fra denne betragtning giver en langsigtet bevægelse mod en ensartet betaling per hektar i hele EU ikke mening.

Intern udjævning

Kommissionen lægger op til 100 % udjævning af størrelsen på betalingsrettighederne per hektar internt i medlemsstaterne - evt. indfaset over 4år. Det forslag er fuldstændig uacceptabelt, da det vil hive tæppet væk under et stort antal mange landmænd, der har investeret i tillid til den førte politik. Det gælder i første række mælke- og oksekødsproducenter, men også avlere af sukkerroer og stivelseskartofler. I den udstrækning, at betalingsrettighederne er afkoblet fra produktionen – og dermed ikke er forvridende for handlen mellem medlemsstaterne – bør det derfor være op til medlemsstaterne selv at bestemme, hvorvidt de vil udjævne betalingsrettighedernes værdi.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at Kommissionens forslag til en grøn komponent også vil medføre en udjævning af de direkte betalinger til landmændene. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse skal det sikres, at indførelsen af den grønne komponent ikke fører til en intern omfordeling gennem en udjævning af værdierne mellem forskellige betalingsrettigheder. Det betyder, at hvis den grønne komponent, som alle arealer skal modtage, bliver på fx 800 kr./hektar, så skal alle arealer også bidrage med 800 kr. per hektar til finansieringen af den grønne komponent. Dermed undgår man en intern omfordeling mellem landmænd med betalingsrettigheder med forskellige værdier.

Aktive landbrugere

Landbrug & Fødevarer er tvivlende over for Kommissionens forslag og mener som udgangspunkt, at der ikke bør indføres flere bestemmelser vedrørende definitionen af en aktiv landbruger. Dette vil kun give yderligere administrationsomkostninger. I stedet bør der, som nu, udelukkende ses på, hvorvidt der er landbrugsdrift på de arealer, der søges støtte til, og om de overholder kravene til god landbrugs- og miljømæssig stand. Landbrug & Fødevarer gør endvidere opmærksom på, at kravet sandsynligvis primært vil påvirke de mindste brug (sandsynligvis især deltidsbrug), der modtager en støtte lige over bundgrænsen på 5.000 €. En række af disse brug vil blive afskåret fra at modtage støtte, og forslaget vil derfor have den sandsynlige konsekvens, at brugene vil blive bortforpagtet eller solgt til større brug.

Støtteloft

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der bør indføres et støtteloft, da den direkte støtte som udgangspunkt gives som betaling for landbrugssektorens levering af miljøhensyn og offentlige goder

(grøn komponent og krydsoverensstemmelse). Desuden straffer et støtteloft netop de bedrifter, som har potentialet til at videreudvikle en moderne, innovativ og effektiv landbrugsdrift.

Fleksibilitet mellem søjlerne

Landbrug & Fødevarer er tilhænger af, at der bruges yderligere midler under landdistriktsprogrammet til at finansiere såvel miljø, natur og klimamæssige tiltag som styrkelse af konkurrenceevnen, men det skal ikke ske via overførsel af midler fra søjle 1 til søjle 2. Den øgede bevilling under søjle 2 bør findes ved, at Danmark modtager en større samlet andel af de EU-midler, der er reserveret under landdistriktsprogrammet.

Tildeling af betalingsrettigheder

Kommissionen foreslår, at alle betalingsrettigheder skal tildeles på ny, uanset hvilken enkeltbetalingsordningen er implementeret efter i den enkelte medlemsstat. Landbrug & Fødevarer forudser, at dette vil genskabe en række af de problemer, der også opstod i forbindelse med tildeling af betalingsrettigheder i 2005, blandt andet omkring forpagtninger. Denne problemstilling vil skærpes yderligere som følge af den måde, hvorpå det bliver muligt at differentiere værdien af betalingsrettighederne på i 2014. Som Kommissionen foreslår det, vil værdien af eventuelle tillæg på betalingsrettigheder blive fordelt på alle bedriftens arealer, uanset at tillæggene før reformen ikke var fordelt på alle bedriftens rettigheder. Derfor kan man komme i situationer, hvor forpagtede arealer får tildelt betalingsrettigheder med en værdi, der er væsentligt højere eller lavere end den værdi, de oprindelige betalingsrettigheder på arealet havde. Dette er ikke hensigtsmæssigt, og der bør findes en fornuftig løsning på problemet. Landbrug & Fødevarer understreger, at der ikke er behov for at inddrage og genuddele betalingsrettigheder i lande som eksempelvis Danmark, hvor enkeltbetalingsordningen er implementeret som en regional model. Eventuelle justeringer i værdien bør ske med udgangspunkt i de nuværende betalingsrettigheder.

Grøn komponent

Landbrug & Fødevarer er grundlæggende enige i tankegangen bag den grønne komponent, hvor man knytter en del af de direkte betalinger til krav om en særlig klima- og miljøvenlig produktion, men er kritisk over for den måde, hvorpå Kommissionen har valgt at omsætte tankegangen i konkrete krav. Som udgangspunkt mener Landbrug & Fødevarer, at målet skal nås gennem udformningen af en liste med forskellige tiltag, der tager hensyn til de forskellige miljø-, klima- og naturmæssige udfordringer, som den enkelte medlemsstat og den enkelte bedrift står overfor. Hvis der imidlertid tages udgangspunkt i Kommissionens forslag, mener Landbrug & Fødevarer, at der er behov for at justere indholdet i komponenten, således at klima- og miljøindholdet øges – eller giver et øget incitament til at levere dette. Der er endvidere behov for at sikre, at der rettes op på den skævhed, der er i forslaget, hvor den grønne komponent vil ramme meget skævt fra landmand til landmand, alt afhængig af bedriftens placering m.v. Samtidigt er det vigtigt, at den grønne komponent udformes på en måde som hverken undergraver konkurrenceevnen eller øger landmændenes administrative omkostninger.

I forhold til de konkrete krav i den grønne komponent har Landbrug & Fødevarer følgende bemærkninger:

- Afgrødevariation

Landbrug & Fødevarer finder, at definitionen af afgrøder bør sikre, at eksempelvis vinter- og vårhvede kategoriseres som to forskellige afgrøder. Kravet om etablering af efter- og mellemafgrøder i Danmark er indført af miljøhensyn, der også er hovedhensynet i den grønne komponent, og på den baggrund bør disse kategoriseres som afgrøder. For at undgå en diskriminering af kvægsektoren bør græs (såvel omdrifts- som permanent) kunne indregnes som en af de tre afgrøder. Den nedre grænse på 3 hektar bør hæves væsentligt, og grænsen kan eventuelt være differentieret mellem medlemsstaterne på baggrund af den gennemsnitlige bedriftsstørrelse.

Ifølge Landbrug & Fødevarer vil forslaget – afhængigt af definitionen af en afgrøde – årligt koste dansk landbrug op til 185 mio. kr. I forhold til den foreslåede nedre grænse på 3 hektar, så peger Landbrug & Fødevarers analyse på, at kravet om afgrødevariation især vil ramme de mindre bedrifter. På mange af disse bedrifter vil det ikke give driftsøkonomisk mening at dyrke en tredje afgrøde. En konsekvens af forslaget vil derfor være, at mindre bedrifter vil blive presset til at forpagte eller sælge deres jord til større bedrifter. Landbrug & Fødevarer foreslår derfor, at man indfører en nedre grænse, der svarer til den gennemsnitlige størrelse af landbrugsbedrifterne (jf. bilag VI i Kommissionens forslag). Det vil for Danmark betyde, at grænsen bliver på 60 ha.

- Miljøfokusområder

Ifølge Landbrug & Fødevarer bør det være muligt at medregne en bred liste af eksisterende landskabslementer som miljøfokusområder, eksempelvis 10 m randzoner langs vandløb og søer, 25 m zoner omkring drikkevandsboringer, arealer etableret med energipil, vådområder, hegn, mergelgrave, vildtstriber, insektvolde, barjordsstriber, brakarealer m.v. Endvidere skal det være muligt at reducere størrelsen af den enkelte medlemsstats miljøfokusareal til mindre end 7 %, såfremt der i det pågældende land laves generelle tiltag, som påvirker miljø, natur, klima eller biodiversitet i en positiv retning. I Danmark kunne dette eksempelvis være kravet om efterafgrøder og reducerede kvælstofnormer. Der skal gives mulighed for dels at overføre en forpligtelse til et areal, hvor den miljømæssige effekt er større, dels at medregne MVJ-arealer m.v. som et miljøfokusområde. Det skal sikres, at den administrative byrde og risiko for underkendelse forbundet med dette element reduceres mest muligt. Eksempelvis skal der ikke være krav om, at landskabslementerne indtegnes på kort – og dermed risiko for fejlindtegning. Det skal blot være muligt for landmanden at dokumentere arealernes tilstedeværelse i en kontrolsituation.

Landbrug & Fødevarer fremhæver endvidere, at det skal sikres, at arealer, der er udpeget som et miljøfokusareal også skal kunne modtage anden målrettet støtte eksempelvis i form af miljøbetingsstøtte under det danske landdistriktsprogram. Det betyder, at hvis der eksempelvis ydes kompensation via det danske landdistriktsprogram for dyrknings-, gødnings- og sprøjtningss frie randzoner, så skal disse arealer samtidigt kunne udpeges som miljøfokusarealer. Landbrug & Fødevarer henviser endvidere til, at Fødevareøkonomisk Institut i deres publikation "Landbrugets Økonomi 2011" vurderer, at forslaget årligt vil koste dansk landbrug omkring 250 mio. kr.

- Permanent græs

I regi af den grønne komponent bør der alene være fokus på de permanente græsarealer, der ikke omlægges med jævne mellemrum. Det er således også særligt på sådanne arealer, der er en høj biodiversitet m.v. Græsarealer på omdriftsarealer bør således ikke medregnes.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at Kommissionens forslag om permanent græs risikerer at få betydelige konsekvenser for jordprisen på bedrifter, der har græsarealer, der efter de nuværende regler er defineret som permanente. Det bør derfor sikres, at permanent græs fremadrettet defineres som græs, der ikke omlægges, eller omlægges sjældnere end hvert 5. år. Samtidigt bør det sikres, at det fortsat er tilladt at nedpløje og retablere permanent græs. I forhold til Kommissionens krav, så bør det sikres, at kravet gøres så fleksibelt, at forpligtelsen kan overføres til andre landmænd. Ligeledes skal det sikres, at landmænd ikke sanktioneres, hvis permanent græs ændrer status til et udyrket eller mere naturlignende areal.

Unge landmænd

Landbrug & Fødevarer er enige med Kommissionen i, at der er behov for gennem forskellige initiativer at lette unge landmænds adgang til erhvervet. Umiddelbart vurderet er forslaget om en top-op præmie til unge landmænd ikke den mest effektive metode til at sikre dette, men da det på den anden side vil bidrage positivt til den samlede økonomi for unge, nyetablerede landmænd, bakker Landbrug & Fødevarer derfor op om forslaget.

Koblet støtte

Grundlæggende mener Landbrug & Fødevarer, at man bør bevæge sig væk fra koblet støtte, men Landbrug & Fødevarer anerkender samtidigt, at der kan være særligt udsatte sektorer, der vil blive så berørt af en afkobling, at der kan være behov for at kunne koble støtten til produktionen. Det er dog vigtigt, at dette ikke kommer i konflikt med WTO-reglerne, og at det ikke skaber unødigt konkurrenceforvridning mellem EU's medlemsstater. Derfor bør muligheden for at udbetale koblet støtte begrænses til maksimalt 5 % af det nationale loft i alle medlemsstater.

Små landbrug

Det er som udgangspunkt positivt, at der foreslås en ordning, der gør det enklere for de små landbrug at søge støtte. Dette vil også være til glæde for en række af de deltidsbrug, der findes i Danmark. Man skal dog også være opmærksom på, at der i nogle af de øvrige medlemsstater findes rigtig mange små brug, hvorfor denne regel vil betyde, at langt størstedelen af produktionen reelt undtages for både krydsoverensstemmelse og grøn komponent. En sådan udvikling er bekymrende, idet det også vil betyde, at disse bedrifter ikke vil have det nødvendige incitament til effektivisering, modernisering og strukturudvikling.

Betalinger til ugunstigt stillede områder

Landbrug & Fødevarer bakker op om muligheden for gennem landdistriktspolitikken at støtte landbruget i EU i de ugunstigt stillede områder (LFA) – og herunder en række af de danske småøer. Man er dog kritisk over for forslaget om som en del af søjle 1-støtten at kunne give supplerende top-op præmier til bedrifter i ugunstigt stillede områder. Det bør under alle omstændigheder sikres, at en sådan støtte ikke må virke konkurrenceforvridende og dermed danne grundlag for en udvidelse af produktionen. Der skal derfor i forordningen indsættes effektive bremsemekanismer, der vil kunne forhindre en sådan udvidelse.

Gartnerier

I relation til produktion af frugt og grøntsager m.v. på blandt andet gartnerier og planteskoler kan der være en række særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til ikke mindst den grønne komponent.

Det bør sikres, at disse specialiserede højværdiprodukter ikke rammes af krav om afgrødevariation og miljøfokusarealer.

Concord Danmark mener, at den direkte landbrugsstøtte fortsat påvirker handelsrelationerne med udviklingslandene på trods af, at denne støtteform er afkoblet fra produktionen og er forenelig med verdenshandelsorganisationen WTO's regler. Konkret fastholder den direkte støtte højere produktionsniveauer i EU og dermed højere eksport og lavere import fra udviklingslandene, end det ville være tilfældet uden støtte. Den direkte støtte gør det således mindre rentabelt at investere i udviklingslandenes landbrugssektorer og forhindrer en international arbejdsdeling, der beforder udvikling af den lokale produktion i udviklingslandene.

Danmarks Naturfredningsforening støtter princippet om, at medlemsstaterne kan overføre 10 % af det nationale loft mellem søjle I og søjle II og opfordrer til, at Danmark følger dette princip i 2013. I det omfang det er relevant for Danmark, er Danmarks Naturfredningsforening modstandere af, at der bliver overført midler i modsat retning mellem søjle II og søjle I. Danmarks Naturfredningsforening støtter princippet om capping og opfordrer til, at et eventuelt provenu ved dette tiltag overføres til brug for initiativer under søjle II. Danmarks Naturfredningsforening støtter de tre initiativer til greening af den fælles landbrugspolitik, men havde hellere set et katalog af virkemidler, som den enkelte jordbruger kunne vælge imellem afhængigt af, hvad der ville føre til de største miljø-, natur- og klimagevinster. Med hensyn til afgrødediversificering bemærker Danmarks Naturfredningsforening, at det ikke er tilstrækkeligt til at undgå pres i sædskiftet, men at der også skal være tale om et decideret sædskifte, hvor afgrøderne og arealerne veksler fra år til år. Det er tvivlsomt, om dette initiativ vil have nogen miljømæssig virkning i sin nuværende form. For så vidt angår permanente græsarealer påpeger Danmarks Naturfredningsforening, at referenceåret skal være 2011. Ud fra forslaget tekst gives indtryk af, at det er 2014, som er referenceåret, hvilket formentlig vil medføre, at en del landmænd pløjer deres vedvarende græsarealer op inden, til stor skade for natur og miljø. I forhold til miljømæssige fokusområder, foreslår Danmarks Naturfredningsforening, at det skal være muligt for medlemsstaterne at lade de 7 % miljømæssige fokusområde være arealer, der hænger sammen på nationalt niveau og ikke nødvendigvis være et minimumsareal, som den enkelte landbruger skal tage ud af omdrift. Det vil sikre den største gevinst for naturen. De 7 % skal være added value i forhold til den nuværende tilstand, forstået på den måde, at det skal være arealer, som pt. er i omdrift eller på anden måde drives intensivt.

DI Fødevarer mener generelt, at den fælles landbrugspolitik bør indrettes, så den lever op til målsætningerne i EU2020-strategien og aktivt bidrager til at understøtte vækst og konkurrenceevne i Europa. Den fælles landbrugspolitik skal være markedsorienteret, skabe forsyningssikkerhed og adgang til råvarer til konkurrencedygtige priser på en ressourceeffektiv måde, der tilgodeser hensyn til miljø og klima. DI Fødevarer mener, at den direkte landbrugsstøtte bør omlægges og udfases så en større del af EU's budget bliver målrettet EU's vækststrategi.

Med hensyn til forslaget grønne komponent mener DI Fødevarer, at der stadig mangler en mere præcis redegørelse for, hvordan dette skal udmøntes. DI Fødevarer støtter tiltag til fremme af klima- og miljøvenlige dyrkningspraksisser. I forhold til den grønne komponent ser man dog en risiko for, at forsyningssikkerheden og adgangen til råvarer kan blive ramt. Produktiviteten og produktionen kan blive påvirket i negativ retning, alt afhængigt af, hvordan den grønne komponent udmøntes. DI Fø-

devarer vil derfor foreslå, at der foretages en impact assessment af, hvordan den grønne komponent vil påvirke produktiviteten og produktionen, når man er kommet nærmere en konkretisering af, hvad den grønne komponent skal indeholde.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Regeringen vil arbejde for, at reformen bidrager til en reel og omkostningseffektiv grønning af den direkte støtte. Regeringen vil ligeledes arbejde for øget fleksibilitet i forbindelse med overførslen af midler mellem søjle I og II. En sådan overførsel bør samlet set ikke forøge støtten på EU-plan til landbrugssektoren.

Regeringen finder ikke baggrund for en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne, da den nuværende fordeling er baseret på de samme historiske og objektive kriterier for alle medlemsstater. Regeringen vil lægge vægt på, at spørgsmålet om fordelingen af den direkte støtte (søjle I) ses i sammenhæng især med spørgsmålet om fordelingen af landdistriktpolitikken (søjle II).

Regeringen vil arbejde for, at der fortsat sker en øget afkobling af den direkte støtte, og at medlemsstaterne frivilligt kan beslutte, hvorvidt den afkoblede støtte skal udjævnes i medlemsstaten. Regeringen kan ikke støtte capping, der synes administrativt tung.

Regeringen vil arbejde for, at reformen endvidere fører til en reel forenkling af landbrugspolitikken, og at en række af forslagene derfor gøres frivillige/fleksible for medlemsstaterne at implementere. Dette gælder støtteordninger vedrørende mindre landbrugere, unge landbrugere, regler vedrørende aktive landbrugere, samt hvorvidt der skal udstedes nye betalingsrettigheder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne har generelt givet udtryk for, at Kommissionens forslag er et godt grundlag for de videre forhandlinger om reform af den direkte støtte. Blandt størstedelen af medlemsstaterne er der bekymring over, at forslaget indeholder nye elementer, der skaber behov for yderligere administration. Flere medlemsstater har således udtrykt ønske om yderligere forenklinger af forslaget i tråd med de principper, som Rådet (landbrug og fiskeri) drøftede den 20. marts 2012. Visse medlemsstater ønsker endvidere, at Rådet inden vedtagelsen af reformen evaluerer forenklingsaspektet i reformen.

Mange medlemsstater udtrykker principiel støtte til en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne. Visse medlemsstater er imidlertid utilfredse med det foreslåede niveau, mens andre er kritiske overfor den foreslåede progressive finansiering af omfordelingen. Sidstnævnte finder, at omfordelingen må begrænses, eller at omfordelingen af den direkte støtte må ses i sammenhæng med eksempelvis fordelingen af midlerne til landdistriktpolitikken.

En række medlemsstater er modstandere af de dele af forslaget, der omhandler intern udjævning af den afkoblede direkte støtte. Konsekvensen vil være en omfordeling af støtten mellem landmændene. Flere medlemsstater ønsker subsidiaritet i dette spørgsmål.

Der er overordnet opbakning til, at der skal ske en greening af den direkte støtte. Dog er der fra flere medlemsstater udtrykt skepsis over for de konkrete elementer, som er foreslået af Kommissionen. Visse medlemsstater finder, at der skal være større fleksibilitet og mulighed for at tilpasse instrumenterne til regionale forhold. Andre mener, at der er behov for mere målrettede miljøtiltag. Endelig finder et mindre antal medlemsstater, at greening med fordel kan ske gennem landdistriktspolitikken i søjle II.

Med hensyn til forslaget til definition af aktive landmænd finder flertallet af medlemsstaterne dette meget administrativt tungt. Forslagene om en særlig ordning for unge landbrugere og en særlig ordning for mindre landbrugere nyder generelt opbakning, men langt de fleste ønsker, at der skal være tale om frivillige ordninger. I forhold til ordningen for unge landbrugere finder visse medlemsstater ikke, at der er behov for sådanne ordninger under såvel direkte støtte som under landdistriktspolitikken. I forhold til ordningen for mindre landbrugere finder en del medlemsstater ikke, at der er tale om forenkling, da et nyt system skal etableres.

Mange medlemsstater udtrykker bekymring for de administrative konsekvenser af forslaget om støtelofter (capping). Hvad angår selve princippet om capping, er medlemsstaterne delte.

Hovedparten af medlemsstaterne udtrykker tilfredshed med Kommissionens forslag om muligheden for koblet støtte, mens visse medlemsstater finder, at dette er et skridt tilbage i relation til øget markedsorientering.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udkast til forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. oktober 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011, jf. samlenotat oversendt den 6. oktober 2011.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. november 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. november 2011, jf. samlenotat oversendt den 3. november 2011.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2011.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik

KOM (2011) 425

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2012. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget vedrører de generelle principper og overordnede retningslinjer for den fælles fiskeripolitik ("grundforordningen"), og indgår i den reformpakke om den fælles fiskeripolitik, som Kommissionen fremlagde den 13. juli 2011. Kommissionen lægger op til en ambitiøs reform, hvor bæredygtighed udgør omdrejningspunktet. Reformen vil også skulle bidrage til EU's 2020-strategi¹. På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. april 2012 vil drøftelsen vedrøre regionalisering og omsættelige fiskekvoteandele.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 425 af 13. juli 2011 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik. Forslaget er oversendt til Rådet den 18. juli 2011 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. april 2012 med henblik på orienterende debat om regionalisering og omsættelige fiskekvoteandele.

Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, for så vidt angår bestemmelser om bevarelse af levende marine ressourcer, at disse henhører under et område, hvor EU har enekompetence, hvorfor nærhedsprincippet ikke anvendes dér, jf. TEUF artikel 3, stk. 1, litra d.

Kommissionen anfører endvidere, at bestemmelser om akvakultur og behovet for at fastlægge strategiske EU-retningslinjer for fælles prioriteter og mål for udvikling af akvakultur henhører under et område, hvor EU og medlemsstaterne deler kompetencen, jf. TEUF artikel 4, stk. 2, litra d. Grundlaget for flerårige nationale strategiske planer bliver ikke-bindende strategiske EU-retningslinjer, hvori der tages hensyn til, at nationale strategiske valg kan få indflydelse på udbygningen af akvakultur i de tilstødende medlemsstater.

Som følge af ovennævnte konkluderer Kommissionen, at nærhedsprincippet overholdes i forslaget.

¹ Meddelelse fra Kommissionen: EU 2020 En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst - KOM(2010) 2020.

For så vidt angår arter, som delvist lever deres liv i havvand, delvist i ferskvand (anadrome og katadrome arter som laks og ål), har Rådets Juridiske Tjeneste udtalt, at for så vidt angår disse arters liv i ferskvand, er denne del ikke omfattet af EU's enekompetence, men er et område, hvor EU og medlemsstaterne deler kompetencen, jf. TEUF artikel 4, stk. 2, litra d. Rådets Juridiske Tjeneste har dog samtidig understreget, at dette ikke forhindrer EU-regulering på området, hvis EU og medlemsstaterne ønsker dette.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt, idet man kan tilslutte sig Kommissionens begrundelser. For så vidt angår anadrome og katadrome arter, støtter man dog Rådets Juridiske Tjeneste.

Formål og indhold

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik er en del af reformpakken om den fælles fiskeripolitik, som Kommissionen fremlagde den 13. juli 2011.

Forslaget til en ny forordning om den fælles fiskeripolitik ("grundforordningen") er fremlagt, idet Kommissionen vurderer, at der er behov for en ny grundforordning med henblik på:

- at præcisere den fælles fiskeripolitiks mål
- at skabe større sammenhæng mellem de politiske initiativer under den fælles fiskeripolitik
- at bevare de levende marine ressourcer bedre, særligt ved flerårige planer i fiskeriforvaltningen og ved at eliminere udsmid
- at støtte de økosystem- og miljøpolitiske tiltag under den fælles fiskeripolitik
- at regionalisere foranstaltninger efter en havområdebaseret tilgang
- at udbygge dataindsamlingen og den videnskabelige rådgivning
- at integrere den eksterne politik fuldt ud i den fælles fiskeripolitik
- at fremme udviklingen af akvakultur
- at reformere markedspolitikken inden for den fælles fiskeripolitik
- senest i 2014 at skabe et retsgrundlag for et nyt finansielt instrument, som fremmer målene i den fælles fiskeripolitik og EU-2020 dagsordenen
- at fremme og strømline inddragelsen af interessenter yderligere
- at indarbejde det nyligt vedtagne kontrolregime i den fælles fiskeripolitik.

Overordnede bestemmelser

Mål

Den fælles fiskeripolitik skal sikre, at fiskeri- og akvakulturaktiviteterne skaber miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtige forhold på lang sigt og bidrage til fødevareforsyningssikkerheden.

Forslaget indeholder en mere stærk og tydelig henvisning til forsigtighedsprincippet end hidtil og anvendelse af en økosystemtilgang. Endvidere er det anført, at målet er at sikre opnåelse af MSY-mål senest i 2015.

Der henvises til, at kravene i EU's miljølovgivning skal indarbejdes i den fælles fiskeripolitik.

Forvaltningsforanstaltninger

Landingsforpligtelse (forbud mod udsmid), fangstkvoter og fuld dokumentation

Der indføres landingsforpligtelse i tre trin (2014-2016) i form af krav om landing af specifikt opregnede arter. Det første trin senest fra 1. januar 2014 er pelagiske arter som blandt andet makrel, sild, hestemakrel og blåhvilling samt stærkt vandrende arter som blandt andet almindelig tun og sværdfisk. Det næste trin senest fra 1. januar 2015 er torsk, kulmule og tunge. Det sidste trin senest fra 1. januar 2016 er blandt andet kuller, hvilling, havtaske, rødspætte, sej, lubbe, rødtunge, pighvar, slet-hvar og visse dybhavsarter. Dette kombineres med krav om fuld dokumentation af fiskeriet.

Der foreslås fastsat bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelser for fisk fra de fiskebestande, som er omfattet af landingsforpligtelsen, på basis af den bedste tilgængelige videnskabelige rådgivning. Fangster under denne mindstereferencetørrelse må kun afsættes til forarbejdning af fiskemel eller foder til kæledyr.

Det foreslås, at Rådet i forbindelse med den årlige fastsættelse af fiskerimuligheder i form af TAC/kvoter og fiskeriindsats samtidig kan reservere fiskerimuligheder til bifangster.

Omsættelige fiskerimuligheder

Medlemsstaterne skal etablere et obligatorisk system med omsættelige fiskekvoteandele (kvoter og fiskeriindsats) senest den 31. december 2013 for fiskerfartøjer på 12 meter og derover og for alle fiskerfartøjer under 12 meter med trukne redskaber. Medlemsstaterne kan vælge eventuelt også at udvide systemet til fiskerfartøjer under 12 meter, som anvender andre redskaber. Medlemsstaterne kan tilbagekalde de omsættelige fiskekvoteandele med et varsel på mindst 15 år, eller de kan begrænse de omsættelige fiskekvoteandele gyldighed til en periode på mindst 15 år. Medlemsstaterne kan tilbagekalde omsættelige fiskekvoteandele med kortere varsel, hvis det fastslås, at indehaveren af andelen har begået en alvorlig overtrædelse. Fiskerfartøjer må kun fiske, hvis de er i besiddelse af tilstrækkelige mængder individuelle fiskerimuligheder til at dække den sandsynlige fangst. Omsættelige fiskekvoteandele kan fuldt eller delvist handles og lejes inden for en medlemsstat. En medlemsstat kan vælge at tillade handel og leje af omsættelige fiskekvoteandele til og fra en anden medlemsstat.

Forvaltning af fiskerikapacitet

Der bibeholdes en generel forpligtelse for medlemsstaterne til at tilpasse flådekapaciteten til fiskerimulighederne. Der fastsættes som hidtil fiskerikapacitetslofter for hver medlemsstat. Imidlertid kan medlemsstaterne anmode Kommissionen om at fritage fiskerfartøjer, som er omfattet af en ordning med omsættelige fiskekvoteandele for de pågældende fiskerikapacitetslofter.

Mere specifikke foranstaltninger med direkte henvisning til miljøregler

Det anføres specifikt, at tekniske foranstaltninger ud over som hidtil blandt andet at skulle reducere fangster af undermålsfisk og uønskede marine organismer, blandt andet også kan omfatte restriktioner af fiskeredskabers udformning, herunder foranstaltninger, der skal øge selektiviteten eller begrænse fiskeriets indvirkning på havbunden. Endelig kan der fastsættes specifikke foranstaltninger til begrænsning af fiskeriets indvirkning på økosystemer og andre tekniske foranstaltninger til beskyttelse af den marine biodiversitet.

Det fastsættes, at fiskeriet i særlige beskyttelsesområder (jf. habitatdirektivet² og havstrategidirektivet) gennemføres af medlemsstaterne på en sådan måde, at fiskeriets indvirkning på sådanne områder begrænses. Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter for at fastsætte hvilke fiskerirelaterede foranstaltninger, der skal træffes for at begrænse fiskeriets indvirkning på særlige bevarelsesområder.

Dataindsamling

Der fastsættes bestemmelser om det videnskabelige grundlag for fiskeriforvaltning. Heri fastsættes der blandt andet krav til data til brug for fiskeriforvaltning og for videnskab. Der stilles krav om koordination på nationalt plan af indsamlingen og forvaltningen af videnskabelige data til fiskeriforvaltning og om koordination af dataindsamling med andre medlemsstater i samme region. Bestemmelserne skal erstatte den gældende dataindsamlingsforordning³.

Akvakultur

Med henblik på at fremme akvakulturproduktion i EU introduceres der et kapitel om fremme af akvakulturproduktion i EU. Det foreslås, at Kommissionen senest i 2013 skal udarbejde ikke-bindende strategiske EU-retningslinjer for fælles prioriteringer og mål for udvikling af akvakultur. Medlemsstaterne skal senest i 2014 udarbejde en flerårig national strategiplan for udvikling af akvakultur på deres område.

Den eksterne dimension

Der indføres overordnede regler i grundforordningen om den eksterne dimension i form af opstilling af overordnede principper. Der fastsættes både overordnede principper for EU's deltagelse i internationale organisationer, herunder regionale fiskeriforvaltningsorganisationer og fiskeriaftaler med tredjelande med finansiell modydelse fra EU⁴. Det understreges, at EU's forhandlingsposition skal baseres på bedst tilgængelig videnskabelig rådgivning med henblik på, at fiskeressourcer opretholdes på eller genoprettes til MSY-mål (maksimalt bæredygtigt udbytte). Princippet om, at der alene må fiskes på et overskud indskrives i bestemmelserne.

Beslutningsprocedurer

Regionalisering

Der fastsættes bestemmelser om, at medlemsstaterne kan bemyndiges til at gennemføre bevarings- og forvaltningsforanstaltninger i form af implementering af flerårige planer og tekniske regler. Foranstaltningerne vedtages nationalt af de enkelte medlemsstater, men hensigten er, at foranstaltningerne træffes gennem et samarbejde mellem medlemsstaterne (i de forskellige havområder) med henblik på at sikre, at de opstillede mål i flerårige planer og målene for tekniske regler nås.

Rådgivende Råd

Der er i dag syv regionale rådgivende råd. De omdøbes nu til "rådgivende råd", idet der samtidig introduceres et rådgivende råd for akvakultur i sammenhæng med forsøget på at fremme

² Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

³ Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 af 25. februar 2008 om fastlæggelse af en EF-ramme for indsamling, forvaltning og anvendelse af data i fiskerisektoren samt støtte til videnskabelig rådgivning vedrørende den fælles fiskeripolitik.

⁴ Kommissionen betegner aftalerne "aftaler om bæredygtigt fiskeri" – hidtil fiskeripartnerskabsaftaler.

akvakulturens rolle i den fælles fiskeripolitik. De rådgivende råds rolle vil som hidtil forblive rådgivende. Der indføres en bestemmelse om, at Kommissionen og relevante medlemsstater har pligt til at besvare henvendelser fra de rådgivende råd inden for rimelig tid.

Det anføres, at rådgivende råd kan fremsætte henstillinger og forslag inden for fiskeriforvaltning og akvakultur til Kommissionen eller berørte medlemsstater og ligeledes underrette disse om problemer i forbindelse med fiskeriforvaltning og akvakultur inden for deres kompetenceområde. Endvidere kan de som noget nyt i tæt samarbejde med forskere bidrage med indsamling, fremskaffelse og analyse af data, som er nødvendige for udvikling af bevaringsforanstaltninger.

Andre bestemmelser

Gebyrfinansiering

Der foreslås en bestemmelse om, at medlemsstater kan kræve, at fiskerifartøjer på mindst 12 meter skal bidrage forholdsmæssigt til udgifterne til gennemførelse af EU's fiskerikontrolordning.

Krav om overholdelse af den fælles fiskeripolitik i forbindelse med modtagelse af finansiel støtte

EU's finansielle støtte skal være betinget af såvel medlemsstaternes som støttemodtagernes overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik.

Gennemførelse – delegation/implemtering

Kommissionen foreslår i meget vid udstrækning anvendelse af delegerede retsakter som gennemførelsesinstrument. De delegerede retsakter kan vedtages af Kommissionen efter en høring af eksperter i medlemsstaterne.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. april 2012 vil formandskabet fokusere drøftelserne på regionalisering (herunder spørgsmålet om udformning af en regionaliseringsmodel, og hvilke foranstaltninger som vil kunne gennemføres i en regionaliseringsmodel, samt medlemsstaternes, Kommissionens og de rådgivende råds rolle) og omsættelige kvoter (herunder spørgsmålet om, hvordan en model kan udformes, hvorvidt den skal være obligatorisk – og eventuelle andre metoder til at sikre tilpasning mellem fiskerimuligheder og kapacitet).

Udtalelser

Europa-Parlamentets fiskeriudvalg (PECH) forventes at vedtage sin betænkning i juli 2012, hvorefter betænkningen forventes sat på Europa-Parlamentets plenarforsamling til vedtagelse i september 2012.

Konsekvenser

Forslaget forventes at have statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige. De elementer, som efter en umiddelbar vurdering skønnes at kunne blive mest omkostningstunge vil være indførelse af landingsforpligtelse, øgede krav til dataindsamling og videnskabelig rådgivning, en ny regionaliseret tilgang i beslutningsprocedurerne og kontrol. Endelig vil en efterfølgende implementering af blandt andet nye forvaltningsplaner og miljøforanstaltninger som led i opfyldelsen af den nye grundforordnings mål indebære statsfinansielle konsekvenser. Den nye bestemmelse om, at det er en betingelse, at modtagere af finansiel støtte fra EU skal overholde reglerne i den fælles fiskeripolitik, forventes desuden at have administrative konsekvenser for det offentlige.

Forslaget forventes at kunne have erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet på kort sigt blandt andet som følge af overgang til landingsforpligtelse. På længere sigt forventes det imidlertid, at erhvervet kan opnå øget indtjening som følge af et langsigtet bæredygtigt fiskeri. Den nye bestemmelse om krav om overholdelse af den fælles fiskeripolitik som betingelse for at opnå finansiel støtte fra EU vil også have konsekvenser for erhvervets muligheder for at ansøge om støtte.

Forslaget kan medføre behov for tilpasning af Fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 978 af 26. september 2008, som ændret ved lov nr. 1336 af 19. december 2008, lov nr. 1513 af 27. december 2009, lov nr. 718 af 25. juni 2010 og lov nr. 604 af 14. juni 2011.

Høring

Forslaget har været forelagt § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening er foreløbig fremkommet med en række umiddelbare og generelle bemærkninger. Generelt er Danmarks Fiskeriforening positiv over for en reel reform af den fælles fiskeripolitik og finder, at der er gode elementer i Kommissionens forslag. Samtidig er vurderingen, at der også er meget, som kan blive bedre, og at reelle og holdbare forbedringer kun kan opnås ved samarbejde med fiskerierhvervet.

For så vidt angår Kommissionens forslag om landingsforpligtelse anfører Danmarks Fiskeriforening, at hvis den fælles fiskeripolitik skal reformeres i den retning, er det helt afgørende, at landingsforpligtelsen med tilknyttet dokumentationskrav ikke blot medfører flere kontrolkrav og byrder for erhvervet, men reelt indebærer overgang til en ny fiskeripolitik, hvor den omtalte forvaltning er ledsaget af: Kvoteforhøjelser med ”discardandelen”, væsentligt forøget kvotefleksibilitet fra år til år, fjernelse af indsatsregulering, fjernelse af de tekniske bevaringsforanstaltninger, fjernelse af en række kontrolregler og passende overgangsforanstaltninger og -perioder.

Danmarks Fiskeriforening er positiv over for, at fiskeriet fremover i større omfang reguleres af flerårige forvaltningsplaner. Planerne skal dog på centrale punkter indeholde en højere grad af fleksibilitet end hidtil. Hvad angår forvaltningsplaner baseret på fiskerier og økosystemer og ikke kun enkelte bestande, er det ifølge foreningen vigtigt at sikre, at sådanne planer ikke forrykker den relative stabilitet, ligesom der kan opstå fordelingsmæssige problematikker mellem konkurrerende fiskerier.

En væsentlig forudsætning for reformen er ifølge Danmarks Fiskeriforening, at der besluttes og arbejdes med realistiske tidshorisonter. Med den eksisterende viden, er det for eksempel efter foreningens opfattelse ikke realistisk allerede i 2015 at nå frem til en situation, hvor alle betydende arter skal forvaltes efter MSY-princippet. Med hensyn til MSY-mål finder foreningen i øvrigt, at MSY bør fastsættes som et bånd og ikke et fast punkt og henviser til, at dette især er vigtigt i relation til blandede fiskerier.

Danmarks Fiskeriforening finder, at indførelse af omsættelige fiskekvoteandele til regulering af fiskeriet fortsat bør være national kompetence. Det understreges, at det under alle omstændigheder er væsentligt, at centralt fastsatte EU-rammer ikke bliver for begrænsende for reguleringen af dansk fiskeri.

I relation til regionalisering finder Danmarks Fiskeriforening teksten i forslaget meget ukonkret og er bekymret for konkurrence mellem medlemsstaterne, hvis nogle medlemsstater underimplementerer. Som teksten er formuleret, er der ifølge foreningen reelt tale om uddelegering til de enkelte medlemsstater. Dertil kommer, at foreningen finder, at de rådgivende råds rolle er uklar i forhold til en regionaliseringsmodel. Foreningen understreger behovet for nye ideer til en regionaliseringsmodel, som kan fungere i de finansielle rammer, som vil være til rådighed, herunder for de rådgivende råd.

I relation til implementering af NATURA 2000-foranstaltninger og andre forpligtelser i relation til miljølovgivning med konsekvenser for fiskeriet understreger Danmarks Fiskeriforening vigtigheden af inddragelse af erhvervet og henviser i den sammenhæng særligt til de situationer, hvor én medlemsstat foreslår NATURA 2000-foranstaltninger, som har konsekvenser for andre medlemsstater.

En overordnet koordinering af dataindsamling i EU vil efter Danmarks Fiskeriforenings mening være vigtig for at sikre en velfungerende fælles fiskeripolitik. Det er ifølge foreningen en afgørende forudsætning, at medlemslandene afsætter tilstrækkelige midler til dataindsamlingen.

Danmarks Fiskeriforening afviser forslaget om indførelse af gebyrbetaling i relation til medlemsstaternes udgifter til håndhævelse af EU's fiskerikontrolordning blandt andet med henvisning til, at det alene flytter penge bort fra fiskerierhvervet og reducerer EU's og eventuelt medlemslandenes incitament til at gennemføre forenkling og effektivisering af EU's fiskerikontrolpolitik.

Danmarks Fiskeriforening stiller sig positivt over for en styrkelse af de rådgivende råds rolle.

Endelig bemærker Danmarks Fiskeriforening, at en eventuel gennemførelse af Kommissionens forslag vil få betydelige administrative og negative økonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet. Det følger særligt af forslaget om landingsforpligtelse og tilknyttet dokumentationskrav. Samlet må reformpakken sammen med en række andre tiltag i fiskeripolitikken efter foreningens opfattelse forventes at resultere i en fortsat reduktion i antallet af erhvervsfiskerfartøjer med regionaløkonomiske konsekvenser til følge. Danmarks Fiskeriforening efterlyser i den sammenhæng en økonomisk analyse af, hvad det vil koste at indføre et fangstkvotesystem med fuld dokumentation. Afslutningsvist bemærker foreningen, at det ikke kan forventes, at *"erhvervet kan opnå øget indtjening som følge af et langsigtet bæredygtigt fiskeri"*, idet der henvises til, at erhvervsfiskeriet allerede i dag bevæger sig mod et bæredygtigt fiskeri for flere og flere bestande, og at det ikke i sig selv giver en *"øget indtjening"*.

Danish Seafood Association støtter i relation til den nye grundforordning en gradvis overgang til fangstkvoter med fuld dokumentation af fiskeriet. Det anses for væsentligt, at der i forbindelse med overgangen indbygges incitamentter til fiskerne, for eksempel i form af højere kvoter. Foreningen stiller sig uforstående over for restriktioner for brug af fisk under mindstereferencetørrelser til konsum. Danish Seafood Association hilser flerårige forvaltningsplaner, hvor fokus flyttes fra enkeltbestande til fiskeribaserede planer, velkomne. Det bemærkes dog, at alle arter i fiskeribaserede planer, der omfatter mange arter, ikke kan tilgodeses. Det bør derfor efter foreningens opfattelse på forhånd afklares, hvilken eller hvilke arter der skal dominere i et givent økosystem. Danish Seafood Association ønsker i en sådan situation at tilskynde til, at konsumfisk prioriteres frem for industrifisk, og i tilfæl-

de hvor en prioritering mellem konsumfisk er nødvendig, at der i høj grad skeles til industriens forsyningssituation.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation finder, at kompetenceområdet for Den Pelagiske RAC bør ændres, således at bestande, der i dag hører under Nordsø RAC'en, flyttes til Den Pelagiske RAC. Det gælder for tobis, sperling og brisling i Nordsøen. Dertil kommer, at havgalt også bør høre under Den Pelagiske RAC.

Greenpeace finder i udgangspunktet, at Kommissionens reformforslag indeholder nogle gode målsætninger, men at der i vid udstrækning mangler de rigtige værktøjer til at opnå målsætningerne. Greenpeace finder endvidere, at den miljømæssige dimension skal være den overordnede præmis for en reformeret fiskeripolitik. Det er ifølge Greenpeace miljøreglerne, der bør danne grundlag for fiskeripolitikken – og ikke omvendt; det vil sige at målet i fiskeripolitikken bør være i overensstemmelse med målene i Havstrategidirektivet og Habitatdirektivet. Det bærende princip bør være en økosystembaseret tilgang, og dette må betyde, at fiskeripolitikken skal regulere alle fiskearter, og ikke kun de kommercielle. Kvotereguleringen skal således ifølge foreningen også tage højde for en økosystemtilgang med henblik på at få afdækket fiskeriets samlede indvirkning på omgivelserne. Et udsmidsforbud bør ligeledes indebære, at alt skal med i land.

Greenpeace anfører, at overkapaciteten i den europæiske flåde bør reduceres til et niveau, hvor kapaciteten er i overensstemmelse med den tilrådelige fangst. Retten til at udøve et fiskeri bør ifølge Greenpeace ses som et privilegium og bør derfor gives til de fiskere, der har den lavest mulige påvirkning af det miljø, de agerer i, samt til de fiskerier, der opererer og bidrager til lokale kystsamfund.

Det understreges af Greenpeace, at der skal indbygges incitamenter til at skifte til eller forblive i de redskabskategorier, der samlet set er bedst i forhold til den samlede påvirkning af miljø, havnatur og fiskebestande. Uden politisk styring af den nødvendige kapacitetstilpasning vil dette ifølge foreningen ikke ske. En kategorisk indførelse af omsættelige fiskekvoteandele vil ifølge Greenpeaces opfattelse heller ikke give dette resultat. I relation til introduktionen af obligatorisk omsættelige fiskekvoteandele i medlemsstaterne bemærker Greenpeace supplerende, at fisk må ses som en naturressource og som sådan en offentlig værdi, som den enkelte fisker for et givent tidsrum kan få rettigheder til at udnytte, men derimod ikke bør kunne få et egentligt ejerskab til.

Verdensnaturfonden (WWF) mener, at der er nogle gode tiltag i Kommissionens reformforslag, men også væsentlige mangler. Der er ifølge foreningen behov for flere steder at arbejde yderligere med mere konkrete tiltag, ansvar og tidsfrister. WWF værdsætter den klare forpligtelse om at genoprette og bevare bestandene over det niveau, der kan producere det maksimale bæredygtige udbytte.

WWF finder, at den nye fiskeripolitik skal tage hensyn til miljøpolitiske målsætninger, herunder EU's Havstrategidirektiv, og hilser det i den sammenhæng velkomment, at der i grundforordningen er en henvisning til integration af miljølovgivningen i forslaget. Der bør dog efter WWF's opfattelse skabes yderligere eksplicit henvisning til havstrategidirektivet og målsætningen om god miljøtilstand.

Foreningen hilser en forvaltning med øget anvendelse af flerårige forvaltningsplaner velkommen, og pointerer at netop forvaltningsplanerne er et instrument, som bør anvendes aktivt i forhold til at opfylde blandt andet Havstrategidirektivets mål. En decentralisering af forvaltningen og brugen af interessenter på regionalt niveau i forbindelse med udarbejdelse og implementering af forvaltningsplanerne, bør imidlertid efter WWF's opfattelse også indgå i forslaget.

WWF ser meget positivt på EU's ønske om at stoppe udsmid. Ifølge WWF er det imidlertid bekymrende, at forslaget koncentrerer sig om selve forbuddet, snarere end at finde løsninger mod udsmid for eksempel anvendelse af mere selektive fangstmetoder.

WWF finder Kommissionens forslag vedrørende regionalisering for utilstrækkeligt og understreger samtidig vigtigheden af konsultation af interessenter i bred forstand.

WWF mener ikke, at der er en klar vision for at tilpasse flådekapaciteten til de disponible fiskeresourcer. WWF støtter en bred brug af rettighedsbaseret forvaltning som en del af en regulering, men WWF er modstander af en ordning med obligatorisk omsættelige fiskekvoteandele. Det bemærkes, at Kommissionen foreslår et enkelt redskab, der skal bruges i alle europæiske fiskerier, selvom der ville være behov for forskellige modeller og systemer i de enkelte fiskerier. Dernæst mangler forslagets model ifølge foreningen foranstaltninger mod koncentration af flåden på bestemte fartøjer. Foreningen foreslår, at kapacitet håndteres i forhold til hver enkelt type fiskeri.

For så vidt angår den eksterne dimension, finder WWF det skuffende, at reguleringen er reduceret til nogle få vage udsagn, og at der mangler klare mål, foranstaltninger og tidsfrister.

Med hensyn til akvakultur ser WWF med bekymring på det fokus, der er i forslaget på at fremme akvakultur og opfordringen til opførelse af faciliteter i kystnære områder. Enhver henvisning til akvakultur ifølge WWF begrænses til regulering, snarere end udvikling, af branchen.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation finder, at en regional tilgang ikke er hensigtsmæssig i forhold til pelagiske bestande, men at Den Pelagiske RAC bør styrkes.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen henholder sig til Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011, idet regeringen overordnet arbejder for at sikre et bæredygtigt fiskeri blandt andet gennem integrering af fiskeripolitikken i en bred havpolitisk sammenhæng, baseret på en økosystemtilgang, herunder implementering af Havstrategidirektivets og Biodiversitetskonventionens mål, fjernelse af udsmid samt introduktion af et nyt forvaltningssystem i form af fangstkvoteforvaltning.

Regeringen støtter indførelsen af et forbud mod udsmid, hvor der i nogle områder kan være særlige forhold, der taler for en gradvis indførelse.

Det er en afgørende opgave at reducere fangsten af uønskede fisk og beskytte særlige beskyttelsesværdige arealer på havet. Det skal ske ved at give prioritet til udvikling af selektive og skånsomme redskaber og fangstmetoder.

Regeringen støtter et mål om at nå MSY (maksimalt bæredygtigt udbytte) i 2015 eller så hurtigt som overhovedet muligt.

Det er den danske regerings opfattelse, at indførelse af omsættelige fiskekvoteandele skal være frivilligt for de enkelte medlemsstater.

Det overordnede EU-ansvar for at sikre den nødvendige beskyttelse af fiskebestandene, sikre lige konkurrence samt støtte forskning og innovation bør opretholdes. Rådet og Europa-Parlamentets opgave bør imidlertid være at beskæftige sig med principper og de strategiske rammer for reguleringerne. Fra regeringens side er man enig i behovet for at tage mere højde for regionale forhold, men en udvikling skal ske inden for uformelle strukturer, så man undgår opbygningen af nye bureaukratiske strukturer. Regionale aspekter bør således inddrages inden for gældende institutionelle og økonomiske rammer.

Regeringen ønsker en sammenhængende EU-politik for akvakultur med henblik på at opnå forenklede og ensartede lovgivningsmæssige rammer for sektoren under hensyntagen til beskyttelse af miljøet.

Endvidere finder man fra dansk side, at fiskeripolitikken på linje med andre sektorpolitikker, som udnytter ressourcerne fra havet, skal være en del af en samlet, overordnet ramme for forvaltningen af havet.

I relation til den eksterne dimension arbejder regeringen for principperne, der blev fremlagt på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevarerudvalg den 12. januar 2011.

Regeringen arbejder endvidere for, at reglerne bliver enkle og omkostningseffektive.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Blandt medlemsstaterne er der bred enighed om, at politikken på en lang række punkter skal reformeres og særligt med fokus på at sikre en mere enkel og effektivt fungerende fælles fiskeripolitik. En lang række medlemsstater støtter generelt fokus på en bæredygtig fiskeripolitik. Ligeledes finder de fleste medlemsstater, at der er behov for at tilpasse beslutningsstrukturene i den fælles fiskeripolitik, således at fokus på højeste politiske niveau (Rådet og Europa-Parlamentet) rettes mod strategi og langsigtede mål for forvaltningen.

En række medlemsstater lægger endvidere stor vægt på hensynet til socioøkonomiske konsekvenser af reformen, herunder særligt for det kystnære fiskeri. En række medlemsstater støtter et forbud mod udsmid. En række medlemsstater er imidlertid skeptiske over for et egentligt forbud mod discard, idet de dog støtter en reduktion af discard. Mange medlemsstater er imod obligatorisk introduktion af individuelle omsættelige fiskeandele i de enkelte medlemsstater. En række medlemsstater fremhæver akvakultur. Mange medlemsstater er skeptiske over for målet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i 2015.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. marts 2012 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19.-20. marts 2012, jf. samlenotat oversendt den 8. marts 2012. Sagen har endvidere som en del af reformpakken om den fælles fiskeripolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. juli 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011, jf. samlenotat oversendt den 30. juni 2011.

Der er oversendt grundnotat om reformpakken om den fælles fiskeripolitik til Folketingets Europaudvalg den 12. august 2011.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter KOM (2011) 416

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2012. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedsordningen for fiskeri og akvakulturprodukter skal reformeres som led i reformen af den fælles fiskeripolitik. Markedsordningen vil blandt andet fjerne ordningen med udtag af fisk fra markedet med offentlig støtte, fokusere på forbedrede markedsinitiativer til støtte af bæredygtig produktionspraksis, styrkelse af konkurrenceevnen, forøgelse af markedspotentialet, gennemsigtighed og forenkling.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 416 af 13. juli 2011 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter som led i Kommissionens fremlæggelse af en reform af den fælles fiskeripolitik. Forslaget er oversendt til Rådet den 18. juli 2011 i en dansk sprogdgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at bestemmelser om den fælles markedsordning henhører under et område, hvor EU og medlemsstaterne deler kompetencen. Blandt målene for den fælles markedsordning er større konkurrenceevne i EU's fiskeri- og akvakulturerhverv, større gennemsigtighed på markederne og et mere ensartet konkurrencegrundlag for alle produkter, der afsættes i EU. Hvis disse mål skal nås, er det ifølge Kommissionen påkrævet, at foranstaltningerne, deriblandt organisering af erhvervet,

herunder foranstaltninger til stabilisering af markedet og handelsnormer, og krav til forbrugeroplysning, er ensartede over hele EU.

Som følge af ovennævnte konkluderer Kommissionen, at nærhedsprincippet overholdes i forslaget.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt, idet man kan tilslutte sig Kommissionens begrundelse.

Formål og indhold

Kommissionens forslag til ny markedsordning skal bidrage til målene for den nye fælles fiskeripolitik. Markedsordningen vil blandt andet fokusere på følgende mål:

- forbedre markedsinitiativer til støtte af bæredygtig produktionspraksis
- styrke konkurrenceevnen i erhvervet i EU og forøge markedspotentialet for EU-produkter
- gøre markederne mere gennemsigtige
- regelforenkling.

Organisation af industrien

Producentorganisationernes rolle styrkes. De oprettes fortsat på frivillig basis. Deres opgave vil blandt andet være at fremme bæredygtige fiskeriaktiviteter og på bedst mulig vis at anvende uønskede fangster ved at afhænde landede produkter, som ikke opfylder mindstemål, til andre formål end konsum, og at bringe landede produkter, som opfylder mindstereferencemål, i omsætning.

Akvakulturproducentorganisationer får for første gang egne regler i markedsordningen blandt andet med det mål at fremme en ansvarlig og bæredygtig akvakultur.

Brancheorganisationer indgår som hidtil i forordningen. Organisationerne kan igangsætte en lang række tværgående initiativer, blandt andet fremme afsætningen ved at udnytte de muligheder, der ligger i certificering, navnlig oprindelsesbetegnelser, kvalitetsmærker og angivelser af bæredygtighed, samt øge kendskabet til kvaliteten og gennemsigtigheden af produktionen.

Som hidtil er der visse regler om anerkendelse af producentorganisationer og brancheorganisationer, ligesom reglerne kan udvides til også at omfatte ikke-medlemmer.

Der skal også fortsat udarbejdes produktions- og afsætningsplaner, som producentorganisationerne forelægger for de ansvarlige nationale myndigheder med henblik på realiseringen af målene i den fælles fiskeripolitik. Planerne kan være flerårige. Finansieringen fremgår af forslaget til Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF).

Den hidtidige interventionsordning med flere støtteordninger begrænses fremover til én, nemlig en oplagringsmekanisme. Ordningen indebærer mulighed for at opkøbe fiskerivarer, når priserne er faldet til et vist niveau, og oplagre varerne til afsætning på et senere tidspunkt. Finansieringen fremgår af forslaget til Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, hvor ordningen udfases over en 5-årig periode.

Handelsnormer

Reglerne for handelsnormer skal som hidtil nærmere fastsættes. Mindste handelsstørrelser fastsættes, så de er i overensstemmelse med mindstereferencemål. Handelsnormerne er ikke længere tænkt at skulle omfatte kvalitetsinddelinger. Der kan fastsættes specifikationer for fiskekonserver i overensstemmelse med bevaringskrav og internationale forpligtelser.

Forbrugerinformation

Forbrugerinformation blev indført med markedsordningen af 2000. Informationen er opdelt i regler om obligatoriske oplysninger og regler om supplerende fakultative oplysninger.

I forslaget er der som noget nyt krav om fangstdato for fiskerivarer og "høsttidspunkt" for akvakulturprodukter samt oplysning om, hvorvidt varen er fersk eller optøet. Der kan også oplyses mere præcise fangstområder end FAO-områder. Der fastsættes også regler for tilberedte og konserverede produkter.

Der indføres en ny regel om supplerende frivillig information, der skal tage højde for nye mærkningsformer, blandt andet bæredygtighedsmærkning m.v. Om nødvendigt kan Kommissionen fastsætte minimumskriterier.

EU-markedsinformation

Der foreslås et styrket EU-overvågningssystem, der har til hensigt at skabe transparens og tilføre alle (myndigheder og erhverv) forbedret viden om markedet, således at alle kan agere effektivt og håndtere og forudse markedsudviklingen på et mere sikkert grundlag.

Handel med tredjelande

Reglerne om handel med tredjelande, som indgår i den gældende fælles markedsordning, og hvori der findes bestemmelser om blandt andet markedsforsyning, herunder væsentlige toldsuspensioner om eksempelvis torsk og rejer, udgår af forordningen. I stedet forventes fremlagt særskilt forslag om toldkontingenter med hjemmel i TEUF artikel 31.

Konkurrenceregler

Der er indsat særlige regler om anvendelse af konkurrencereglerne og især undtagelser fra konkurrencereglerne for producentorganisationer og brancheorganisationer, der gør det muligt for disse organisationer at udføre deres opgaver.

Gennemførelse – delegation/implementering

Kommissionen foreslår i meget vid udstrækning anvendelse af delegerede retsakter som gennemførelsesinstrument.

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet har den 4. april 2012 fremlagt et udkast til kompromisforslag, der ændrer forslaget på en række punkter særligt med henblik på forenkling og præcisering af en række bestemmelser. Følgende ændringer kan særligt fremhæves:

- Reglerne for fiskeriets producentorganisationer og akvakultur producentorganisationerne sammenskrives, og det tydeliggøres, at organisationerne skal bidrage til et eller flere af de an-

førte mål, samt for fiskeriets producentorganisationer bidrage til at fremme bæredygtige fiskeriaktiviteter, tekniske foranstaltninger og anvendelse af uønskede fangster af kommercielle arter. Eventuelle implementeringsforanstaltninger for producentorganisationerne kan eventuelt blive fastsat i gennemførelsesbestemmelser, og fremgår således ikke længere direkte af teksten.

- Forenkling af reglerne om brancheorganisationer.
- Tydeliggørelse af indholdet af fangst- og afsætningsplaner.
- Sikring af overensstemmelse mellem minimum handelsstørrelser og mindstereferencestørrelser/ mindste landingsstørrelser.
- Bedre konsistens mellem horisontale mærkningsregler på fødevareområdet, fiskerikontrolforordningen og dens gennemførelsesbestemmelser samt markedsordningen, herunder ændring af fangstdato til landingsdato og fjernelse af bestemmelser om forarbejdede produkter samt frivillig mærkning.

Udtalelser

Europa-Parlamentets fiskeriudvalg (PECH) forventes at vedtage sin betænkning den 25. april 2012, hvorefter betænkningen forventes sat på Europa-Parlamentets plenarforsamling til vedtagelse i juli 2012.

Konsekvenser

Forslaget forventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervet på kort sigt som følge af ophør af udtagningsordningen for fisk i den fælles markedsordning. På længere sigt forventes det imidlertid, at erhvervet kan opnå øget indtjening som følge af de øvrige forslag om et langsigtet bæredygtigt fiskeri, der indgår i reformpakken.

For så vidt angår forbrugeroplysninger, kan forslaget have administrative konsekvenser for erhvervet, idet der – hvis forslaget vedtages i sin nuværende form – vil komme yderligere krav til mærkning af fiskevarer og akvakulturprodukter til den endelige forbruger.

Forslaget kan medføre behov for tilpasning af Fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 978 af 26. september 2008, som ændret ved lov nr. 1336 af 19. december 2008, lov nr. 1513 af 27. december 2009, lov nr. 718 af 25. juni 2010 og lov nr. 604 af 14. juni 2011.

Høring

Forslaget har været forelagt § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening bemærker, at forslaget om ophør af den nugældende udtagningsordning for fisk med offentlig støtte i den fælles markedsordning vil få negative økonomiske konsekvenser, særligt for de mindre fartøjer. Den nuværende ordning beskytter for et yderst beskedent beløb ikke mindst de mindste og kystnære fartøjer, der er fuldt afhængige af de givne afsætningsmuligheder på auktionerne. Såfremt en ny markedsordning ikke inkluderer en interventionsordning med støtteopkøb, finder Danmarks Fiskeriforening, at der skal gives mulighed for, at der kan etableres frivillige, egenfinansierede udtagningsordninger i producentorganisationerne i de enkelte medlemsstater. Foreningen finder, at den nuværende udtagningsordning også vil være af stor betydning for en eventuel overgang til et fiskeri med fuld dokumentation og landingsforpligtelser, idet den kan være med til at

sikre, at overgangen sker mindre økonomisk smertefuldt for den enkelte fisker. Det bemærkes, at også afsætningsleddene vil skulle igennem en større omstillingsproces, hvis politikken ændres. En oplagringsmekanisme, som Kommissionen foreslår, kendes ifølge foreningen i princippet i andre medlemslande særligt for pelagiske bestande, men ikke i Danmark, og de hidtidige erfaringer i andre medlemslande har ikke været positive, idet lagre blot har medvirket til at fastholde lave priser på markedet i en længere periode.

For så vidt angår forslaget om indsamling af EU-markedsinformation finder Danmarks Fiskeriforening denne overflødig.

Danish Seafood Association understreger i relation til den fælles markedsordning vigtigheden af virksomhedernes forsyninger med tilstrækkelige råvarer af høj kvalitet på de rette tidspunkter, og i lyset heraf finder foreningen det vigtigt, at der løbende arbejdes for øget liberalisering af importen. Foreningen finder det i den sammenhæng særdeles vigtigt, at der åbnes for en hurtigere adgang end hidtil til tilpasning til den aktuelle situation af toldtariffer og -kontingenter. Foreningen er positivt indstillet over for ophør af udtagningsordningen. Samtidig er foreningen skeptisk over for en oplagringsordning, som kræver, at fisken bliver indfrosset. Der henvises blandt andet til, at det er vanskeligt at se, hvordan frosne fisk igen skal kunne indbringe en markedspris på linje med ferske fisk, idet fiskeproducenter vil få forhøjede produktionsomkostninger til optøning af den frosne fisk. I stedet for en oplagringsordning så Danish Seafood Association hellere en fuld liberalisering af priserne på de arter, der i dag er omfattet af udtagningsordningen. I relation til producentorganisationernes rolle er det Danish Seafood Association's holdning, at enhver form for markedsføring fortsat bør ske i et tæt samarbejde på tværs af branchen og ikke varetages selvstændigt af producentorganisationer.

Danish Seafood Association efterlyser desuden konsistens mellem forslagets regler om forbrugeroplysning og horisontale mærkningsregler samt kontrolforordningen. Foreningen bemærker i den forbindelse, at kravene til mærkning af fisk og fiskevarer er blevet særdeles kompliceret, og kravene er spredt i flere forordninger fra EU, der ofte er indbyrdes modstridende og forfølger forskellige mål. Dertil kommer, at foreningen finder, at nogle af de nye forslag til forbrugeroplysning er unødvendige og uanvendelige. Det drejer sig særligt om forslaget om angivelse af fangst dato og om nye krav til oplysninger om forarbejdede produkter.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation ønskede det nuværende interventionssystem med opkøb af fisk med offentlig støtte bevaret.

Greenpeace finder i udgangspunktet, at Kommissionens reformforslag indeholder nogle gode målsætninger, men at der i vid udstrækning mangler de rigtige værktøjer til at opnå målsætningerne.

Verdensnaturfonden (WWF) mener, at der er nogle gode tiltag i Kommissionens reformforslag, men også væsentlige mangler.

Danske Fiskeres Producent Organisation støtter Danmarks Fiskeriforening og Danmarks Pelagiske Producentorganisationens ønske om, at det nuværende interventionssystem med opkøb af fisk med offentlig støtte bevares.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at den fælles markedsordning skal reformeres grundlæggende, således at den finansielle støtte flyttes fra direkte prisintervention til foranstaltninger, der støtter sektorens konkurrenceevne med fokus på bæredygtigt fiskeri.

Regeringen arbejder for, at oplagringsordningen begrænses mest muligt, og at den økonomiske støtte udfases over 5 år, som foreslået i forslaget om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, idet forhandlingerne om den fælles markedsordning ikke må foregribe forhandlingerne om de fremtidige finansielle rammer.

Regeringen lægger vægt på, at det fortsat overlades til medlemsstaternes beslutning, om producentorganisationer skal varetage opgaver i forhold til forvaltning og finder generelt, at producentorganisationernes opgaver i videst muligt omfang bør bygge på frivillighed.

Regeringen finder det væsentligt, at der bliver konsistens mellem horisontal fødevarerlovgivning på mærkningsområdet inden for EU og forslaget om forbrugeroplysning i forslaget til ny markedsordning, og at bestemmelser i horisontal lovgivning ikke gentages i markedsforslaget. Der må ligeledes tilstræbes konsistens mellem markedsforslaget og kontrolforordningen⁵ (der sikrer overholdelse af reglerne for den fælles fiskeripolitik), samt gennemførelsesbestemmelserne⁶ til denne.

Regeringen arbejder endvidere for, at reglerne bliver enkle og omkostningseffektive.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Blandt medlemsstaterne er der bred enighed om, at den fælles fiskeripolitik på en lang række punkter skal reformeres og særligt med fokus på at sikre en mere enkel og effektivt fungerende fælles fiskeripolitik. En lang række medlemsstater støtter generelt fokus på en bæredygtig fiskeripolitik.

Der er blandt medlemsstaterne bred enighed om, at producentorganisationernes rolle skal styrkes, ligesom en række medlemsstater finder, at dette skal betyde øgede midler til producentorganisationerne. Flere medlemsstater ønsker at bevare oplagringsstøtten permanent, mens andre ønsker den udfaset/afskaffet. På området for forbrugeroplysning, er der bred enighed om, at der skal være konsistens med anden lovgivning (den horisontale fødevarerlovgivning og fiskerikontrolforordningen), at man skal undgå overlap, og at der ikke skal indføres mærkningskrav, som allerede er dækket af den horisontale fødevarerlovgivning om mærkning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. marts 2012 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. marts 2012, jf. samlenotat oversendt den 8. marts 2012. Sagen har endvidere tidligere som en del af reformpakken om den fælles fiskeripolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. juli 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011, jf. samlenotat oversendt den 30. juni 2011.

⁵ Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 af 20. november 2009.

⁶ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 404/2011 af 8. april 2011.

Der er oversendt grundnotat om reformpakken om den fælles fiskeripolitik til Folketingets Europa-udvalg den 12. august 2011.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på bevarelse af fiskebestande**

KOM (2011) 888

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. januar 2012. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 14. december 2011 fremlagt forslag til generelt sanktionsinstrument til brug overfor tredjelande, der efter EU's opfattelse tillader ikke-bæredygtigt fiskeri. Forslaget fremsættes med baggrund i den nuværende konflikt mellem kyststaterne EU, Norge, Færøerne og Island om forvaltningen af makrelbestanden i Nordøst-Atlanten.

Baggrund

Kommissionen har den 14. december 2011 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på bevarelse af fiskebestande.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og artikel 207 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Det er forventningen, at der kan opnås enighed om forslaget i en 1. behandling med Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse. Dele af forslaget berører også handelspolitikken, hvor nærhedsprincippet heller ikke er relevant.

Formål og indhold

Kommissionen ønsker med forslaget at tilvejebringe et generelt sanktionsinstrument på det fiskeripolitiske område, som kan bringes i anvendelse i specifikke tilfælde over for de tredjelande, som ifølge EU's opfattelse ikke medvirker til en bæredygtig forvaltning⁷ af fiskebestande under fælles forvaltning med EU.

⁷ Tredjelande, der via deres forvaltning – eller mangel på samme – er ansvarlige for, at en bestand fiskes ned under MSY-niveau (fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY), som er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på langt sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt).

Forslaget tager sigte på at tilvejebringe en mekanisme, der omfatter handelsrestriktioner samt andre typer af tiltag, der kan aktiveres hurtigt.

Kommissionen understreger i forslaget, at tiltag fra EU's side skal være i overensstemmelse med internationale forpligtigelser, i særdeleshed WTO-aftalen og den internationale Havretskonvention. Tiltag skal endvidere være baseret på objektive kriterier, samt være retfærdige og omkostningseffektive. Endvidere må tiltagene ikke diskriminere mellem lande, hvor de samme forhold gør sig gældende.

Før eventuelle sanktionstiltag iværksættes får tredjelande, som tiltaget er rettet imod, anledning til at kommentere Kommissionens påstande, samt mulighed for at korrigere deres ageren før eventuelle tiltag iværksættes.

Tiltagene kan omfatte:

- identifikation af lande, som tillader ikke-bæredygtigt fiskeri,
- identifikation, hvor påkrævet, af specifikke fartøjer eller flåder som skal være genstand for tiltag,
- importrestriktioner for fisk og fiskeprodukter fra den specifikke bestand, som ikke forvaltes bæredygtigt af tredjelandet, fanget under ansvar af pågældende tredjeland,
- importrestriktioner på associerede fiskearter og fiskeprodukter herfra, det vil sige fisk, der er fanget i forbindelse med udøvelse af fiskeri på den specifikke bestand, som ikke forvaltes bæredygtigt af tredjelandet,
- begrænse adgang til havne, samt mulighed for servicering i havne for disse fiskerfartøjer,
- forbud mod at EU-operatører kan købe eller sælge fartøjer, der er under flag af det pågældende tredjeland,
- forbud mod at udflage et EU-fiskerfartøj til pågældende tredjeland,
- forbud mod at medlemsstater tillader indgåelse af charteraftaler med økonomiske operatører fra det pågældende tredjeland samt leaser kvoter fra statsborgere i pågældende tredjeland,
- forhindre at fartøjer under flag af en EU-medlemsstat anvendes til det pågældende ikke-bæredygtige fiskeri,
- forhindre eksport af fiskeredskaber og forsyninger, der er nødvendige med henblik på fiskeri af bestande under fælles forvaltning fra EU til tredjelandet,
- forbud mod at indgå i fælles fisketogter med fartøjer fra pågældende tredjeland.

Det bemærkes i forslaget, at de foranstaltninger, der iværksættes som følge af forslaget, skal understøttes af et passende håndhævelsessystem hos de kompetente myndigheder.

Kommissionen lægger op til, at sanktionstiltag med baggrund i forslaget kan vedtages/ implementeres samt bringes til ophør af Kommissionen som gennemførelsesretsakter (jf. TEUF artikel 291) ved anvendelse af undersøgelsesprocedure⁸. Ved anvendelse af undersøgelsesproceduren kan Kommissionen egenhændigt vedtage forslag, med mindre der er et kvalificeret flertal imod. Beslutning om at

⁸ Jf. art. 2, stk. 2, samt art. 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

bringe tiltag til ophør, skal dog kunne gøres gældende umiddelbart efter, at Kommissionen har fremsat disse, hvis særlige økonomiske eller sociale hensyn taler herfor.⁹

En række medlemsstater, herunder Danmark, har under førstelæsningen af forslaget i den relevante rådsarbejdsgruppe understreget, at det er centralt, at forslaget er i overensstemmelse med EU's internationale forpligtigelser, herunder WTO og Havretskonventionen. På den baggrund har det danske formandskab anmodet Rådets Juridiske Tjeneste (RJT) om en vurdering af instrumentet. RJT har den 30. marts 2012 udsendt sin vurdering. Heri har RJT analyseret det foreslåede instrument i forhold til WTO-regler (GATT 1994-aftalen og GATS-aftalen), Havretskonventionen (UNCLOS og UNFSA) samt aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen).

RJT fastslår i sin udtalelse, at sanktionsinstrumentet ikke i sig selv er i strid med WTO-reglerne eller havretten. Foreneligheden med WTO-reglerne vil afhænge af præcist hvilke sanktioner, der vedtages, og hvordan de retfærdiggøres i den konkrete sammenhæng. Det kan først vurderes, når/hvis Kommissionen fremsætter forslag til konkrete sanktioner.

Baggrunden for forslagets fremsættelse nu er den pågående konflikt om fordelingen af makrel mellem kyststaterne (Island, Færøerne, Norge og EU). Konflikten er opstået på baggrund af, at den nordøstatlantiske makrelbestand har ændret sit vandringsmønster, så den i væsentligt større omfang end før befinder sig i færøske og islandske farvande. Derfor anser Færøerne og Island sig for berettigede til en større andel af den samlede tilladte fangst (TAC) for denne bestand, medens EU og Norge, der traditionelt har en andel på i alt ca. 90 % af TAC, ikke har taget skridt til at reducere deres andele. Dette har samlet set medført et betydeligt overfiskeri.

Seneste status i forhandlingerne er, at mødet mellem kyststaterne, der blev afholdt 14.-16. februar 2012 på Island, endte uden resultat, hvorfor forhandlingerne for 2012 anses for at være brudt sammen. EU og Norge har den 9. marts 2012 indgået en fælles bilateral kvote for de to parters makrelfiskeri, der svarer til ca. 90 % af den samlede kvote (TAC), som ICES har anbefalet for 2012. Island og Færøerne har fastsat unilaterale kvoter på knap 150.000 tons hver svarende for hvert af de to lande til ca. 23 % af den samlede TAC, som ICES anbefaler.

Udtalelser

Europa-Parlamentets fiskeriudvalg (PECH) forventes at vedtage sin betænkning den 24. april 2012, hvorefter betænkningen forventes sat på Europa-Parlamentets plenarforsamling til vedtagelse i juli 2012.

Konsekvenser

Forslaget er et generelt instrument, rettet mod tredjelande, der anses for ikke-samarbejdende.

Ved en vedtagelse af instrumentet vil problemerne vedrørende makrelkonflikten, såfremt der ikke findes en løsning i forbindelse med de pågående forhandlinger, kunne indebære, at instrumentet første gang vil kunne blive bragt i anvendelse over for Færøerne og Island.

⁹ Jf. art. 8 i ovennævnte forordning.

Det kan forventes, at forslaget, som det foreligger, kan få mindre statsfinansielle konsekvenser, ligesom det vil medføre administrative omkostninger for det offentlige i forbindelse med den nationale håndhævelse og kontrol med overholdelse af iværksatte handelssanktioner. Kontrollen vil formentlig skulle kobles til det eksisterende IUU-kontrolsystem (kontrol af at der ikke går illegalt, urapporteret og ureguleret fisk ind i EU fra tredjelande, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1005/2008.)

Der forekommer ganske få direkte landinger i danske havne fra færøske fartøjer og ingen fra islandske fartøjer, og kontrolindsatsen vil derfor her være minimal.

Endelig vil muligheden for at indføre forbud mod indflagning til og udflagning fra dansk register fra eller til disse lande formentlig betyde, at der skal foretages ændringer af søloven, idet der i dag ikke eksisterer begrænsninger herfor.

Ifølge Kommissionen har forslaget ikke finansielle konsekvenser for EU's budget.

Den danske makrelkvote var for 2011 på godt 31.000 tons, svarende til en markedsværdi på ca. 375 mio. kr. En imødekommelse fra EU og Norge af de hidtidige færøske og islandske krav om 15 % af kvoten til hvert af de to lande, ville formindske den danske makrelkvote med ca. 8.600 tons, svarende til en markedsværdi på lidt over 100 mio. kr.

Såfremt Færøerne og Island havde taget imod det seneste tilbud fra EU og Norge ved de sammenbrudte kyststatsforhandlinger om henholdsvis 8 og 7 % af kvoten, ville det formindske Danmarks makrelkvote (ud fra den gældende bilaterale aftale mellem EU og Norge om fordeling af makrel mellem de to parter) med ca. 3.400 tons, svarende til en markedsværdi på ca. 41 mio. kr.

Såfremt det nuværende væsentlige overfiskeri på makrelbestanden fortsætter og resulterer i, at bestanden nedbrydes, hvorved kvoten må reduceres i kommende år, vil dette også kunne få mærkbare konsekvenser for de danske makrelfiskere.

Den danske fiskeforarbejdningsindustri har en høj grad af import fra tredjelande, herunder særligt Norge, samt Grønland, Færøerne og Island. Ved iværksættelse af handelspolitiske sanktioner mod tredjelande, vil det således kunne få konsekvenser for den danske fiskeforarbejdningsindustri samt andre danske aktører inden for den danske maritime sektor for eksempel leverandører af fiskeriudstyr og værfter særligt i det tilfælde, at de handelspolitiske instrumenter bliver bragt til anvendelse overfor de nævnte lande. I den nuværende strid om forvaltningen af makrel i Nordøst-Atlanten vil instrumentet, ved en eventuel iværksættelse, være rettet mod Island og Færøerne.

Såfremt instrumentet bringes til anvendelse i den nuværende strid om forvaltningen af makrel overfor Færøerne og Island, vil det, afhængig af den konkrete udformning, kunne få negative økonomiske konsekvenser for de to lande, og dermed for en del af rigsfællesskabet.

EU har de seneste år importeret fersk og frossen makrel fra Færøerne svarende til følgende værdier: 2007: 1,4 mio. €(10,4 mio. kr.), 2008: 1,1 mio. €(8,2 mio. kr.), 2009: 1,9 mio. €(14,2 mio. kr.) og

2010: 13,3 mio. €(99,1 mio. kr.)¹⁰. For 2011 har EU, ifølge et meget groft og foreløbigt skøn, importeret makrel fra Færøerne for mellem 120-180 mio. kr.

EU har de seneste år importeret fersk og frossen makrel fra Island svarende til følgende værdier: 2007: 0,08 mio. €(0,6 mio. kr.), 2008: 0,3 mio. €(2,2 mio. kr.), 2009: 0,2 mio. €(1,5 mio. kr.) og 2010: 2,7 mio. €(20,1 mio. kr.).

Der har ikke været direkte import ind i EU af forarbejdede/konserverede makrelprodukter fra nogen af de to lande¹¹.

Høring

Forslaget har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Pelagiske Producentorganisation finder, at størrelsen af det nuværende færøske og islandske fiskeri samt de to landes krav er ude af proportioner, og man påpeger, at en imødekommelse af de to landes krav vil medføre en væsentlig reduktion i kvoten for EU's fiskerflåde, herunder den danske. Dette vil resultere i væsentlige økonomiske konsekvenser for den danske flåde og forarbejdningsindustri, idet makrel ifølge foreningen er den mest værdifulde pelagiske art i dansk fiskeri. Foreningen påpeger endvidere, at den nuværende mere omfattende udbredelse af makrelbestanden ind i færøsk og islandsk farvand må ses som konsekvens af en ansvarlig forvaltning blandt kyststater frem til og med 2009, snarere end permanente ændringer i bestandens migrationsmønster.

På den baggrund støtter Danmarks Pelagiske Producentorganisation Kommissionens forslag, idet foreningen dog finder, at listen over mulige sanktioner bør udvides til også at omfatte restriktioner for handel med fiskevarer generelt. Foreningen bemærker, at som et minimum bør Atlanto skandisk sild omfattes af samme restriktioner som makrel, idet sild ifølge foreningen fiskes af Island og Færøerne som en oftest uregistreret, men betydelig del af makrelfangsten i sommerhalvåret. Foreningen opfordrer til, at der arbejdes for, at effektive og omfattende sanktioner overfor Færøerne og Island træder i kraft hurtigst muligt.

Færøernes Landsstyre har i sit høringssvar af 11. januar 2012 tilbagevist den ovenfor citerede påstand fra Producentorganisationen om uregistrerede bifangster af atlanto-skandisk sild. Landsstyret finder, at flere af de foreslåede tiltag, ikke mindst restriktionerne på import og havneanløb og transit, er i modstrid med Havretskonventionen og WTO. Landsstyret finder endvidere, at en implementering af disse forslag over for Færøerne vil forvolde betydelig skade for Færøernes økonomi.

Danmarks Fiskeriforening påpeger, at den hidtidige bæredygtigheds certificering (MSC-certificering) af det danske makrelfiskeri er stoppet som følge af, at der nu fiskes på en bestand, som samlet set overfiskes. Det betyder en dårligere markedsværdi, når de danske fiskere skal afsætte makrellen.

Danish Seafood Association støtter forslaget, men finder, at iværksatte foranstaltninger alene bør være rettet mod de arter og fiskerier, der ikke fiskes bæredygtigt, idet mere omfattende sanktioner på fiskeriområdet unødigt ville kunne påvirke forsyningssikkerheden for den danske fiskeindustri.

¹⁰ Udtræk fra Eurostat.

¹¹ Udtræk fra Eurostat.

Verdensnaturfonden (WWF) støtter overordnet instrumentet, men finder, at der bør lægges vægt på politiske forhandlinger og enighed som middel til at forhindre overfiskeri. WWF finder endvidere, at det bør klargøres, hvordan man vil definere og vurdere ”ikke-bæredygtigt fiskeri”. Derudover opfordrer WWF til, at man fra politisk side overvejer, hvordan man bedre kan håndtere eventuelt lignende situationer i fremtiden, hvis arter ændrer udbredningsmønster.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra regeringens side har man i forbindelse med afgivelse af skriftlige bemærkninger til Kommissionens fremlagte forslag understreget vigtigheden af, at instrumentet lever op til internationale forpligtelser, blandt andet WTO-reglerne og international havret.

Regeringen finder, at den konkrete anvendelse af instrumentet i forbindelse med forvaltningsmæssige konflikter med tredjelande må vurderes case-by-case, og generelt må anvendelsen af sanktioner ses som en absolut sidste udvej, når alle forsøg på en forhandlingsløsning er udtømte. Det er et meget dramatisk skridt at introducere handelsrestriktioner over for gode samarbejdspartnere. Foranstaltningerne må i givet fald være i overensstemmelse med internationale forpligtelser, herunder WTO-reglerne, være fair og proportionale.

En eventuel anvendelse af instrumentet i forhold til Færøerne vil stille Danmark i en vanskelig situation i lyset af Rigsfællesskabet med Færøerne, der derudover skal balanceres over for Danmarks medlemskab af EU og deltagelse i den fælles fiskeripolitik, herunder EU-formandskabet, samt Danmarks generelt høje standard i bæredygtighedsspørgsmål.

I lyset heraf finder regeringen, at man fra dansk side skal afstå fra at stemme ved den endelige behandling af forslaget i Rådet. Samtidig agter regeringen at afgive en erklæring ved afstemningen, der dels udtrykker Danmarks principielle støtte til et bæredygtigt fiskeri, dels understreger Danmarks særlige stilling i forhold til Færøerne, der kan blive ramt af sanktioner, samt at Danmark på forhånd ikke kan udelukke at ville føre retssag på vegne af Færøerne i WTO-regi.

Endvidere skal det understreges, at Danmark vil sikre, at kriterierne for vedtagelse af konkrete sanktioner nøje overholdes, om nødvendigt ved at efterprøve dem for EU-domstolen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen præsenterede på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 sit forslag til et generelt handelsinstrument til anvendelse overfor tredjelande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri af bestande med fælles forvaltning og understregede, at man ønskede så hurtig en vedtagelse som muligt. Flere medlemsstater støttede forslaget.

Makrel sagen var på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. marts 2012 under eventuelt. Flere medlemsstater fremførte på mødet, at Islands og Færøernes ageren var uacceptabel. Man ønskede derfor en hurtig vedtagelse af sanktionsinstrumentet. Nogle medlemsstater mente desuden, at Islands overfiskeri måtte få konsekvenser for tiltrædelsesforhandlingerne. Imod dette stod synspunktet, at tiltrædelsesforhandlingerne og makrelforhandlingerne kører i to separate løsningsspor

og derfor skal behandles adskilt. Kommissionen appellerede til hurtig behandling af handelsinstrumentet i Rådet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011, jf. samlenotat oversendt den 14. december 2011.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 11. januar 2012.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.